

Eesti Konjunkturiinstituut
Estonian Institute of Economic Research

Eesti elanike hinnangud säästva kalanduse kohta

Tallinn

September 2019

Tellija: Eestimaa Looduse Fond

Projektgrupi koosseis: Lia Lepane (aruande koostaja), Mati Reiman, Bruno Pulver, Aet Vanamõlder, Ingrid Niklus, Viivika Savina, Eva Priedenthal, Marje Josing

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

Tel 668 1242

Fax 668 1240

E-post: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Sisukord

Uuringu eesmärk, metoodika ja valim	4
1. Kala ja mereandide söömise sagedus	5
2. Teadlikkus kalaliikide arvukuse olukorrast	7
3. Teadmised kalaliikide ohustatusest ja selle mõju kala ostuvalikutele	9
4. Kala päritolu väljaselgitamise harjumused ostmisel	12
5. Piisava info leidmine kalade ja mereandide päritolu kohta ostukohtades	14
6. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel	15
7. MSC märgise tuntus	17
8. Kala ja kalatoodete ostuotsuseid mõjutavad tegurid	20
9. Hinnangud ettepanekutele säästlikuks kalanduseks	22
Kokkuvõte	25
Summary	28
Lisad	30

Uuringu eesmärk, metoodika ja valim

Eesmärk

Uuringu eesmärgiks oli selgitada välja Eesti elanike kala ja kalatoodete tarbimisharjumused keskkonna seisukohast ning elanike teadlikkus jätkusuutliku kala ja kalatoodete tarbimisest. Uuringu tulemuste alusel viib Eestimaa Looduse Fond läbi projekti, mille eesmärgiks on kasvatada elanike teadlikkust jätkusuutlikust kalast ja läbi teadlikkuse tõusu muuta tarbimisharjumusi.

Ülesanded, metoodika ja valim

Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI) uuris 2019. aasta augustis - septembris kirjaliku ankeetküsitlusega posti teel ja veebis elanike teadlikkust säästvast kalandusest ja tarbimisharjumusi. EKI ja Eestimaa Looduse Fondi koostöös valminud ankeedile (vt lisa) vastas kokku 1622 elanikku vanuses 18-74-aastat, sh veebiankeedile 1424 ja kirjalikult posti teel 198. Kuna mitte kõik ankeedi saanud elanikud ei vastanud küsitlusele (uuringus osalemine oli vabatahtlik), siis esinduslikkuse tagamiseks kaaluti andmestik regiooni, vanuse, soo ja rahvuse lõikes. Statistikaameti andmetel oli elas Eestis 1.01.2019 seisuga 943 975 inimest vanuses 18-74 aastat, mis moodustab kõigist elanikest 71%. Maksimaalne valimi valikuviga on 1600 vastaja korral 95%-tõenäosuse tasemel +/-2,7%.

Töös analüüsiti järgnevaid säästva kalandusega seonduvaid teemasid:

- kalasöömise sagedus;
- teadlikkus kalaliikide ohustatusest;
- liigi ohustatus kala ostuvaliku mõjutajana;
- kala päritolu väljaselgitamise harjumused ostmisel;
- info piisavus kalade päritolu kohta;
- kvaliteedi- ja päritolumärgiste jälgimine kala ostmisel;
- MSC-märgise tundus;
- kalaoste mõjutavad tegurid;
- hinnangud ettepanekutele kalavarude hoidmiseks ja säästmiseks.

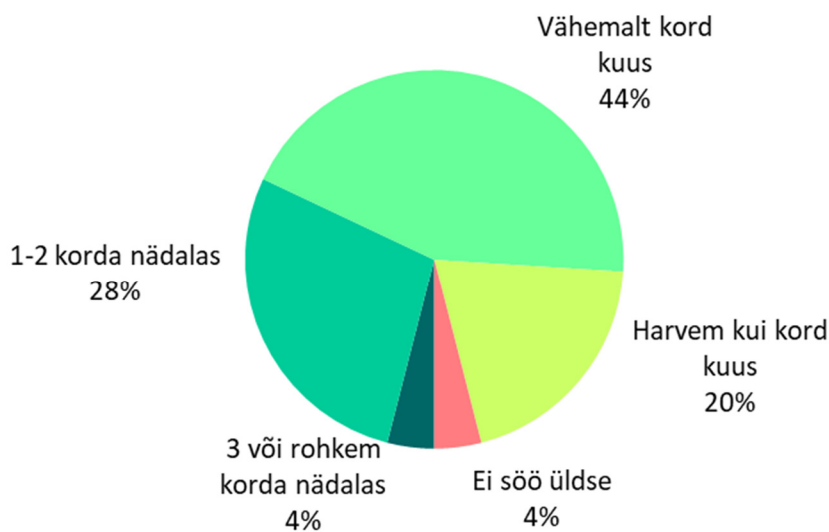
Käesoleva uuringu tulemused on aluseks Eestimaa Looduse Fondile edaspidiste tegevuste planeerimiseks, et edendada Eestis keskkonnasäästlikku kalapüüki, tootmist ja tarbimist ning elanike teadlikkust jätkusuutliku kala ja kalatoodete kohta.

1. Kala ja mereandide söömise sagedus

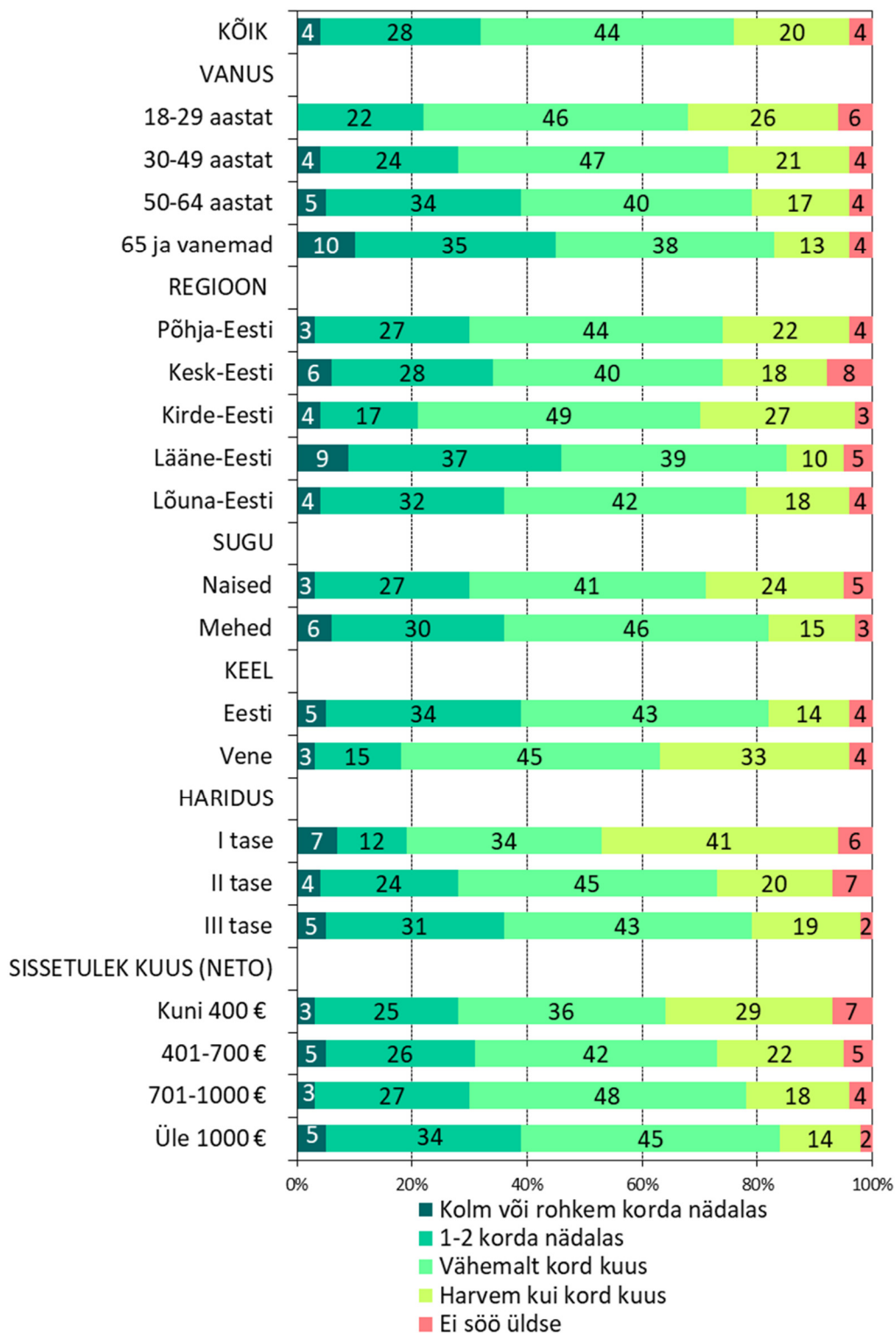
Valdav osa Eesti elanikest on harjunud kala sööma, kuid mitte iga nädal ega mitte iga päev. 76% vastanutest söi kala või teisi mereande vähemalt korra kuus, sh iganädalaselt 32%, ja 24% söi kala harvem või üldse mitte (joonis 1 ja 2).

Mida vanem elanik ja mida suurem sissetulek, seda sagedamini leidub kala ja teisi mereande nädala toidumenüüs (lisa 2.1). 18-29-aastased noored on harjunud vähem kala sööma võrreldes teiste vanuserühmadega. Iganädalasi kalatarbijaid oli 18-29-aastaste vanuserühmas 22%; 30-49-aastaste vanuserühmas 28%, 50-64-aastaste vanuserühmas 39% ja üle 65-aastaste vanuserühmas 45%.

Kala ja kalatoodete tarbimisharjumusi mõjutavad oluliselt rahalised võimalused. Mida suurem sissetulek, seda sagedamini on iganädalases menüüs kala. Väiksema sissetulekuga elanikud söövad kala märkatavalt harvemini, kõige sagedamini märgiti vastuseks harvem kui kord kuus. Iganädalasi kalatarbijaid oli väikseimas sissetulekurühmas (pereliikme kuu netosissetulek kuni 400€) 28%, suurima sissetulekuga (pereliikme kuu netosissetulek üle 1000€) vastanute rühmas aga 39%. Iganädalane kalatarbimine on harjumuspärasem mere ääres elavatele vastanutele, nt Lääne-Eestis söi igal nädalal kala 46% vastanutest.

Joonis 1. Kala ja mereandide söömise sagedus (% vastanutest)

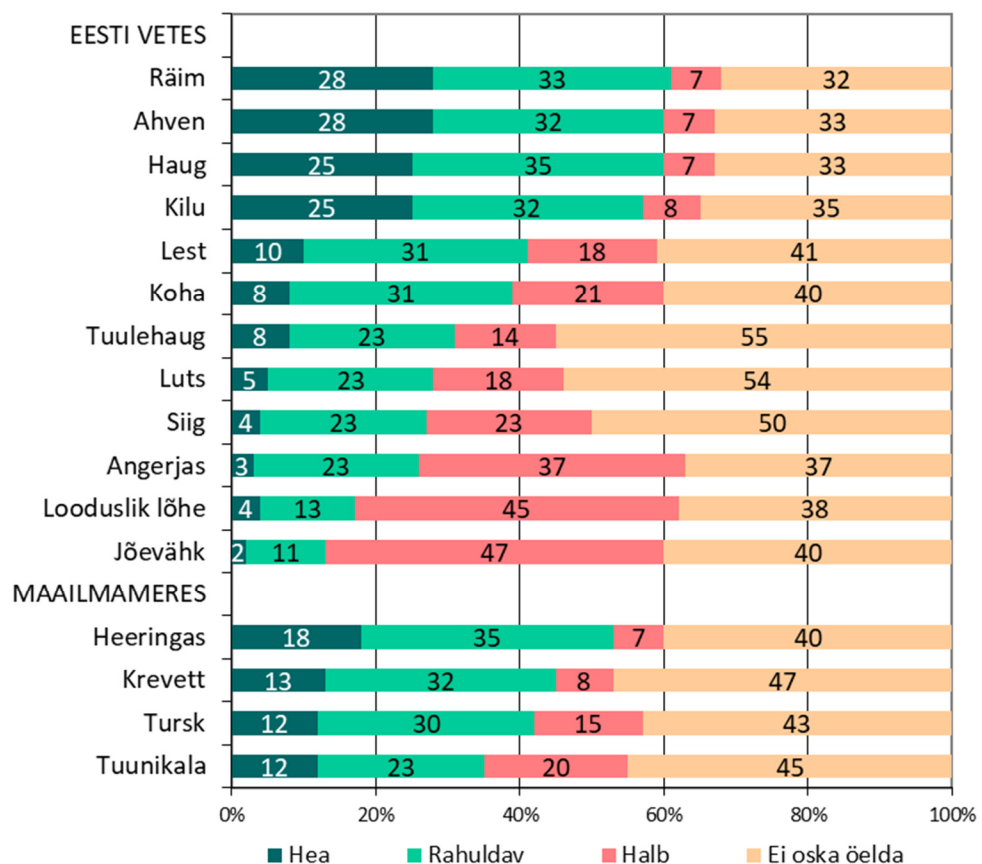
Joonis 2. Kala ja mereandide söömise sagedus tausttunnuste rühmades (% vastajarühmast)

2. Teadlikkus kalaliikide arvukuse olukorrast (ohustatusest)

Elanike teadlikkus erinevate kalaliikide arvukuse olukorrast on tagasihoidlik, paremini ollakse kursis Eesti vetes elavate kalade olukorraga kui liikide arvukusega globaalselt. Olenevalt kala liigist ei osanud arvukuse kohta ühtegi hinnangut anda 32% (räime, ahvena, haugi kohta) kuni 55% vastanutest (lutsu, tuulehaugi kohta). Lisaks tagasihoidlikule teadlikkusele olid elanikud hinnangute andmisel vaoshoitud. Mitte ühegi kalaliigi puhul ei hinnatud arvukuse olukorda valdavalt heaks, kui üldse hinnang anti, siis oli see pigem rahuldav või halb (joonis 3, lisa 2.2).

Eesti vetes on elanike hinnangul probleemseim olukord jõevähekide, loodusliku lõhe ja angerja arvukusega, liigi arvukust hindas halvaks vastavalt 47%, 45% ja 37% vastanutest, rahuldavaks 11%-23% ja heaks 2%-4%. Uuringus vaadeldud liikidest on parimas olukorras räim, ahven, haug ja kilu, mille arvukust hinnati Eesti vetes eelkõige rahuldavaks (32%-35%), kuid neljandik vastanutest andis hea hinnangu (25%-28%) ja iga kolmeteistkümnes vastanu halva hinnangu (7%-8%).

Maailmameres elavate kalaliikide arvukust ei osatud tüüpiliselt hinnata (*ei oska öelda*- hinnangute osakaal 40%-47% vastanutest). Kui olukorda hinnati, siis peeti liigi arvukust rahuldavaks (23%-35% vastanutest). Tuunikala ja tursa arvukus on maailmameres enam ohustatud võrreldes heeringa ja krevettide arvukusega, negatiivsed hinnangud (olukord on halb) ületasid positiivseid (olukord on hea).

Joonis 3. Elanike teadlikkus erinevate kalaliikide arvukuse olukorrast (% vastanutest)

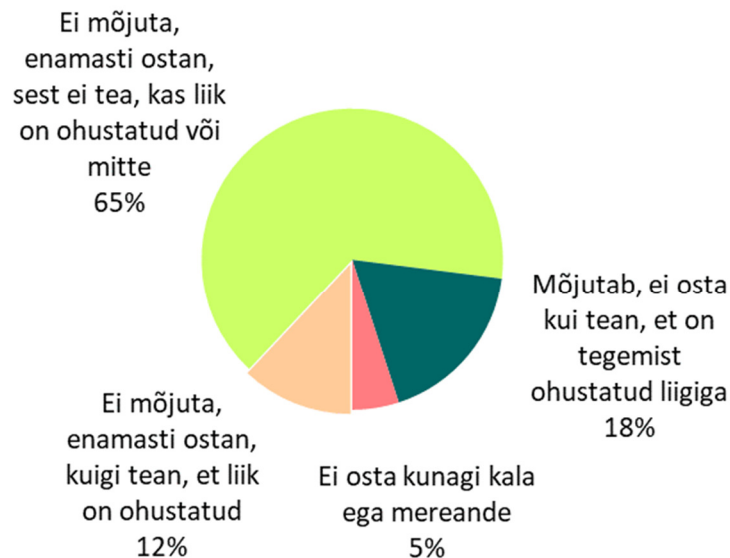
Vastanute rühmades hinnati kalaliikide arvukust suhteliselt sarnaselt, kuid naiste ja meeste puhul ilmes naiste vähesem teadlikkus võrreldes meestega – hinnangut ei antud ja sagedamini valiti vastuseks *ei oska öelda*. Teadlikkus liikide ohustatusest oli suurem rannikualadel elavatel vastanutel Lääne- ja Kirde-Eestis.

Elanike hinnangud kalaliikide arvukusele olid kokkuvõtvalt järgmised:

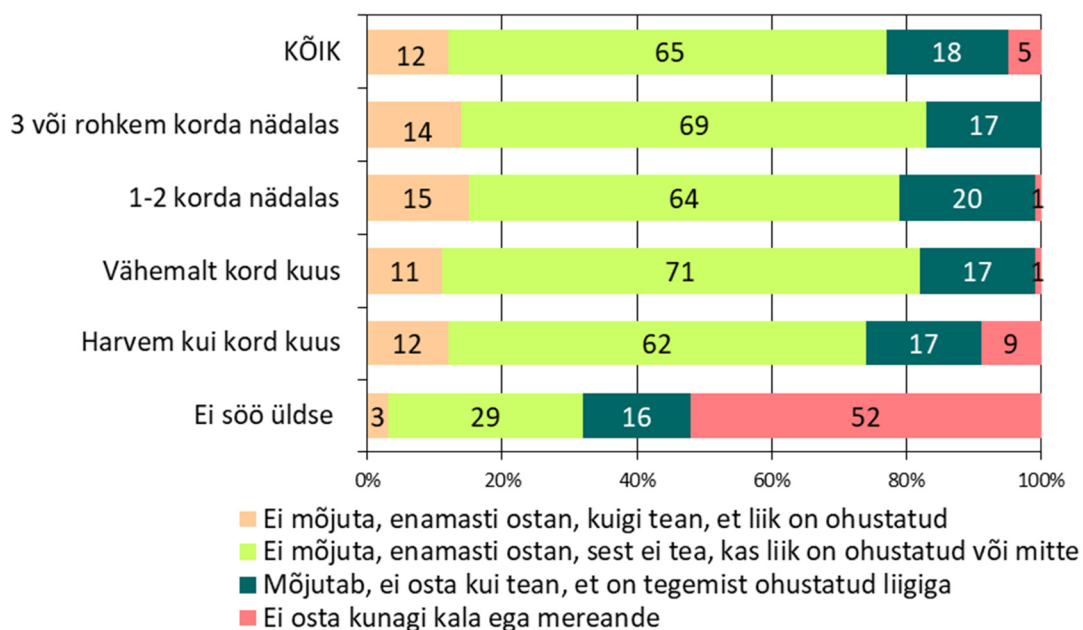
- Ahvena arvukus on elanike hinnangul Eesti vetes rahuldav või hea.
- Angerja arvukus on Eestis halb ehk angerjas on ohustatud.
- Haugi, kilu ja räime arvukus on Eestis rahuldav, kuid Kirde-Eesti elanike hinnangul on räime arvukus hea.
- Koha ja lesta arvukust Eestis ei osatud hinnata, see on pigem rahuldav ja halb kui hea. Lääne-Eesti elanikud andsid enamasti rahuldava hinnangu.
- Loodusliku lõhe ja jõevähi arvukus on Eestis halb, st liigid on ohustatud.
- Lutsu, siia ja tuulehaugi arvukust Eestis ei osatud hinnata. Kui hinnang anti, siis oli see pigem rahuldav või halb. Lääne-Eesti elanikud hindasid siia arvukust enamasti halvaks ja tuulehaugi arvukust rahuldavaks.
- Heeringa arvukusele pigem hinnangut ei antud, kuid hinnangu andjad pidasid liigi arvukust maailmameres pigem rahuldavaks või heaks kui halvaks.
- Tursa ja tuunikala ohustatus ei ole teada, veerand kuni pool vastanutest hoidusid hinnangu-test. Ülejäänud pidasid liigi arvukust pigem rahuldavaks või halvaks kui heaks.
- Krevettide arvukuse kohta ei osatud enamasti hinnangut anda, ülejäänud vastanud pidasid olukorda pigem rahuldavaks ja heaks kui halvaks.

3. Teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast ja selle mõju kala ostuvalikutele

Teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast (ohustatusest) ei avalda üldjuhul mõju elanike kalaostuvalikutele, kuna valikuid tehakse tavaliselt ilma vastavat teavet omamata. Kokku 82%-il vastanutest ei mõjuta teave liigi ohustatusest ostukäitumist: 65% ostab ohustatud kala teadmatusest, 12% eirab teavet liigi ohustatust ja ostab sellele vaatamata ning 5% ei osta kunagi kala ega teisi mereande. Teave kalaliigi ohustatusest mõjutab 18% vastanute käitumist, kes sel juhul jätavad kala ostmata (joonis 4, lisa 2.3).

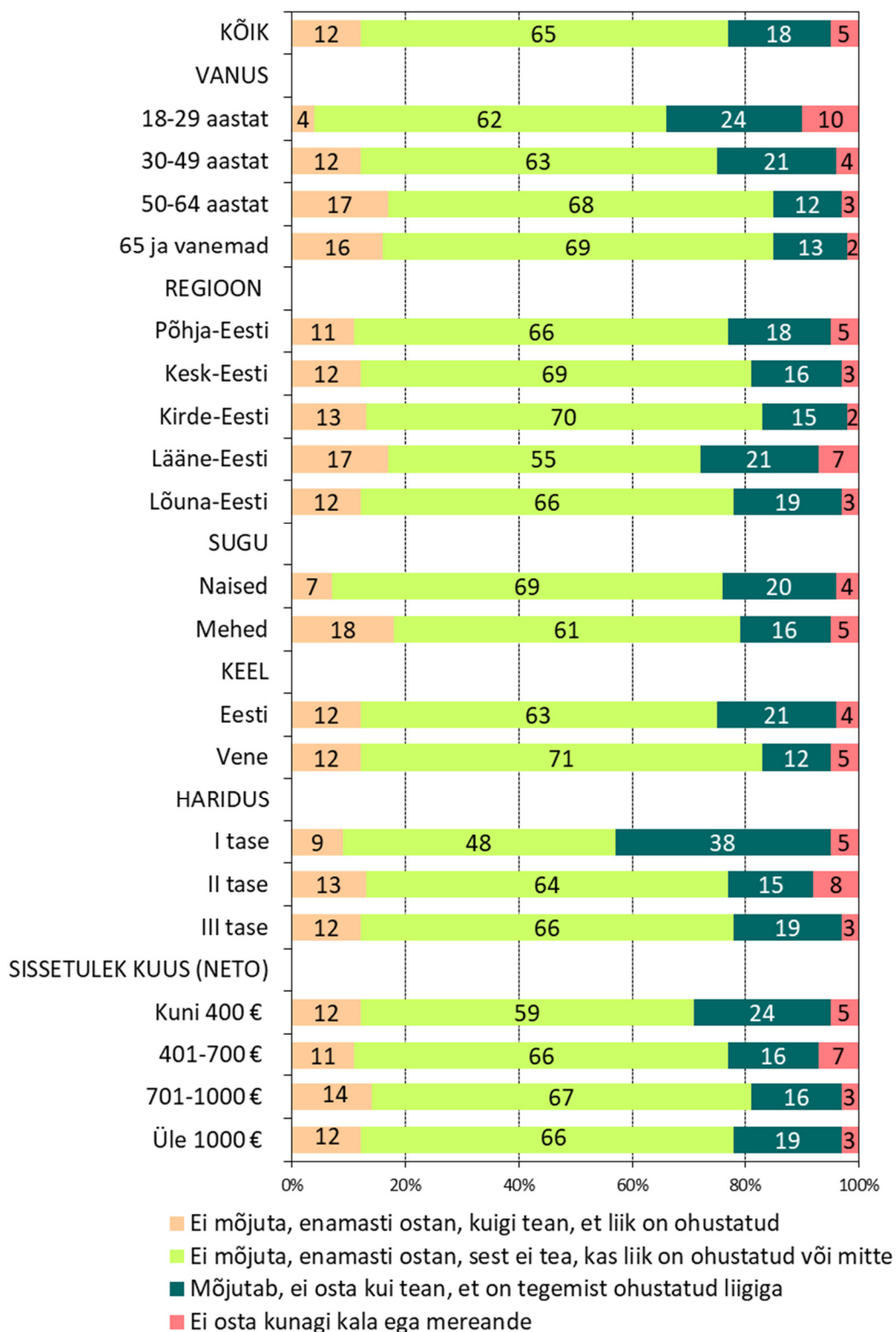
Joonis 4. Teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast ning selle mõjust kala ostuvalikutele (% vastanutest)

Joonis 5. Teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast ning selle mõjust ostuvalikutele sõltuvalt kala tarbimissagedusest (% vastanutest)

Kala tarbimise sagedus ei mõjuta elanike kala ostuvalikut olukorras, kus on teada kalaliigi ohustatus. Olenemata tarbimise sagedusest muudaks oma käitumist 16%-20% vastanutest, sh ka need vastanud, kes kala või mereande ei söö (joonis 5).

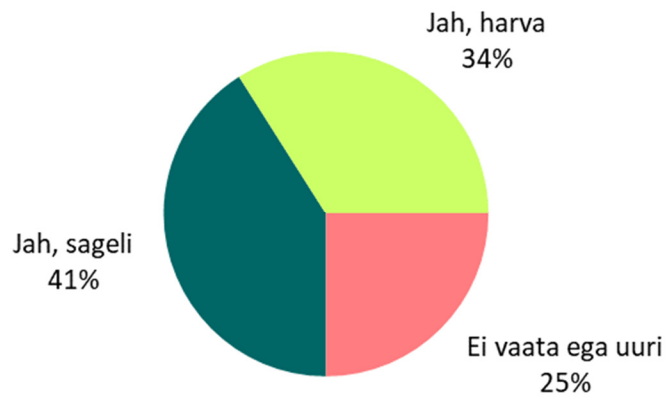
Kõikides elanike rühmades märgiti sagedamini, et nende kala ostuvalikuid ei mõjuta teadmised liigi arvukuse olukorrast, kuna vastavad teadmised puuduvad (joonis 6). Nooremate elanike ostuvalikuid mõjutab teabe omamine enam kui vanemaid inimesi ja nad ongi sagedamini valmis oma valikuid muutma. Väljakujunenud ostuvalikuid on veidi raskem muuta üle 50-aastastel elanikel, meestel ja Lääne-Eesti elanikel, kellest 16%-18% ostaks kala vaatamata teadmisele, et liik on ohustatud (keskmiselt käituks nii 12%).

Joonis 6. Teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast ning selle mõjust kala ostuvalikutele taust-tunnuste rühmades (% vastajarühmast)

4. Kala päritolu väljaselgitamise harjumused ostmisel

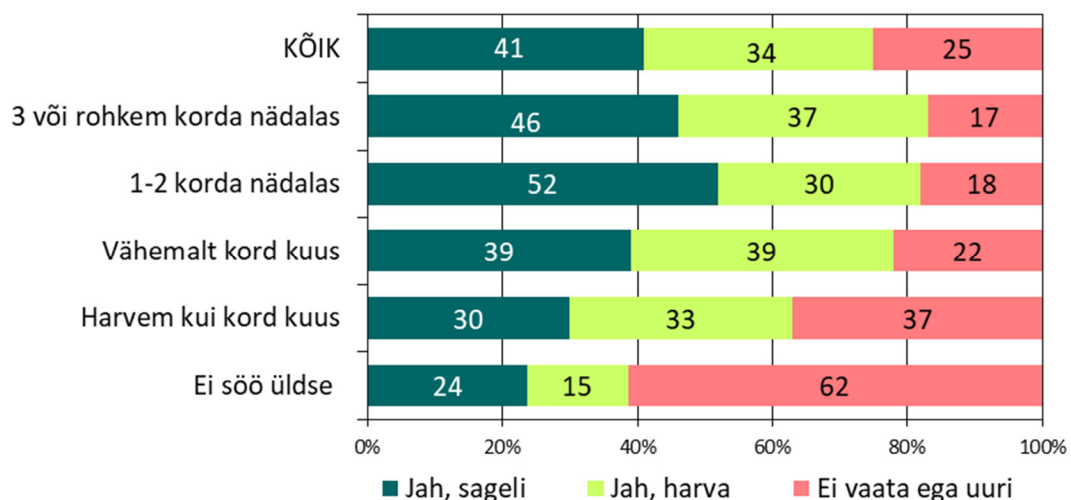
Elanikel on harjumus selgitada kala ostes välja tooraine päritolu. 75% vastanutest vaatab või uurib kala ja mereandide ostmisel, kus on kala kasvatatud või püütud, neist 41% uurib seda sageli ja 34% harva. 25% vastanutest ei pööra kala või mereanni päritolule mingit tähelepanu (joonis 7, lisa 2.4).

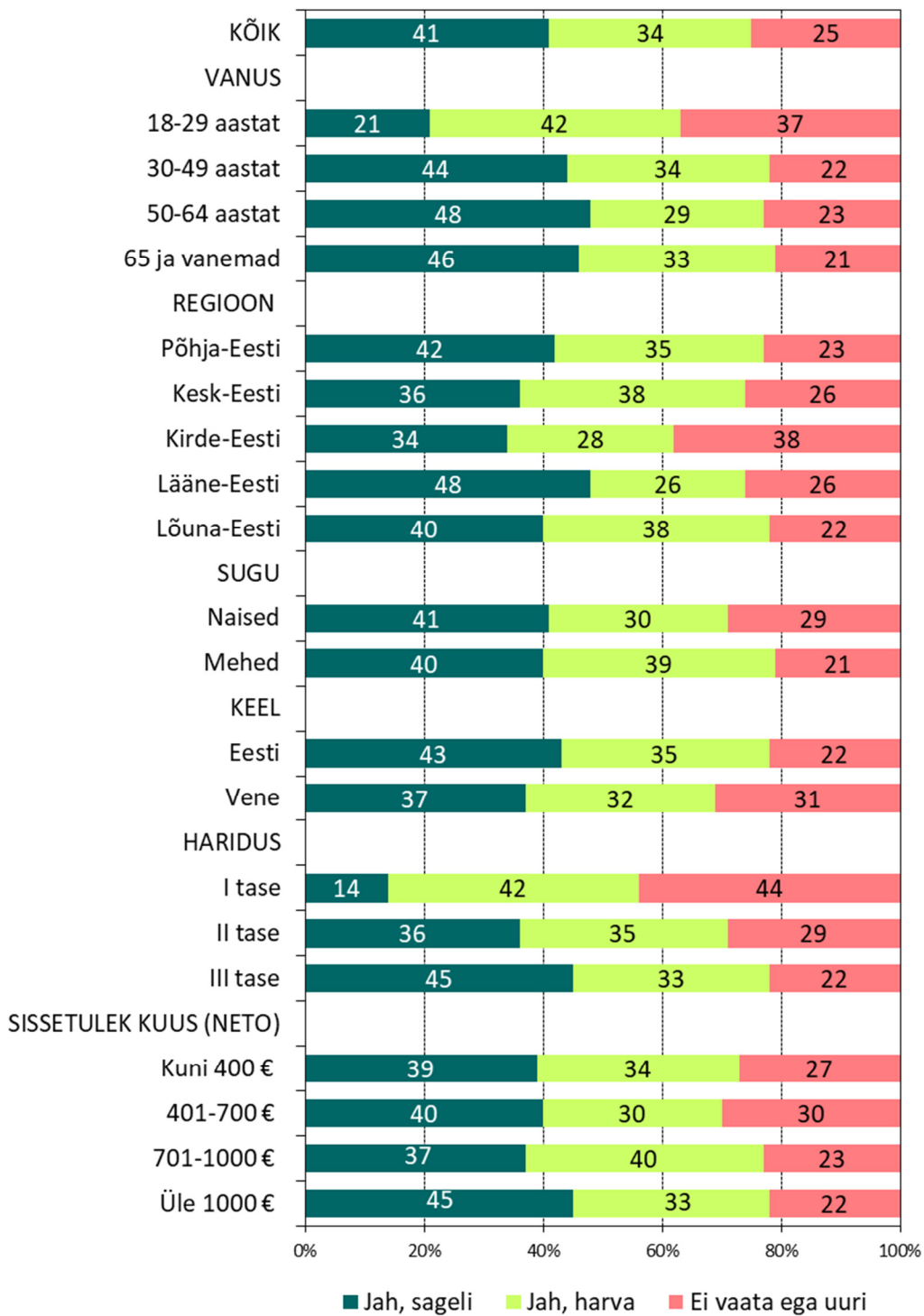
Joonis 7. Päritolu uurimine (kus kasvatatud või püütud) kala ja mereandide ostmisel (% vastanutest)

Kala päritolu vastu tuntakse huvi sõltumata vanusest, soost, sissetulekust või elukohast. Enamasti uuritakse kala päritolu välja sageli, kuid noored ja Kirde-Eesti elanikud pigem harva ning iga teine-kolmas piirkonna elanik ostab kala ilma selle päritolu vastu huvi tundmata. Haridustaseme tõustes huvi kala päritolu vastu suureneb (joonis 9).

Mida sagedamini kala või mereande süüakse, seda sagedamini uuritakse välja nende päritolu ehk kus kasvatatud ja püütud (joonis 8).

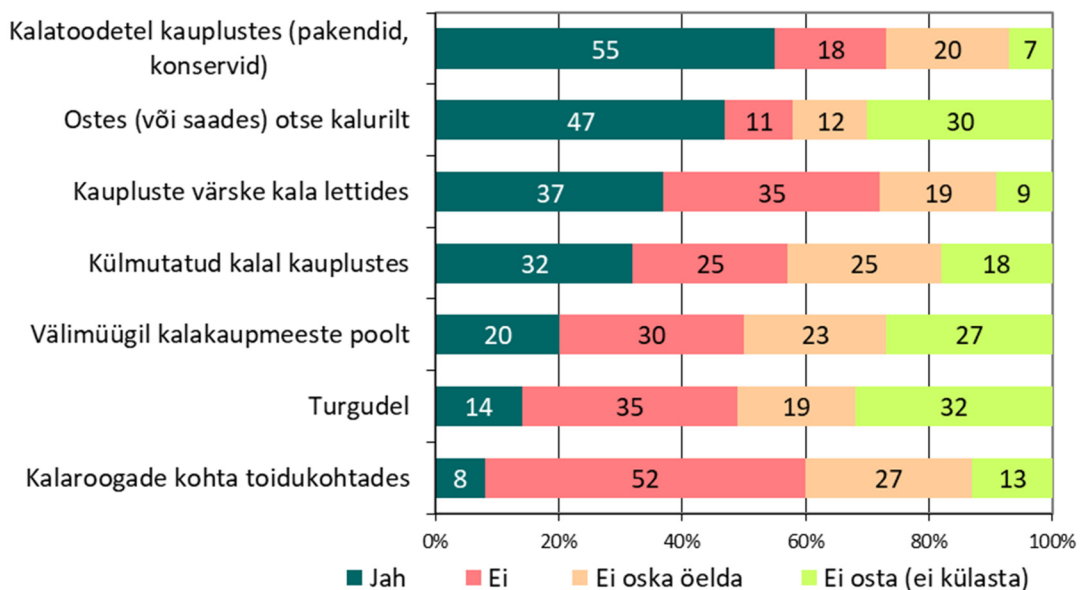
Joonis 8. Päritolu uurimine (kus kasvatatud või püütud) sõltuvalt kala ja mereandide tarbimise sagedusest (% vastanutest)

Joonis 9. Päritolu uurimine (kus kasvatatud või püütud) kala ja mereandide ostmisel tausttunnuste rühmades (% vastajarühmast)

5. Piisava info leidmine kalade päritolu kohta ostukohtades

Tarbijale piisavaks hindasid elanikud informatsiooni kala ja mereandide päritolu kohta eelkõige kauplustes müüdavatel kalatoodetel või siis otse kalurilt ostes, vastavalt 55% ja 47% vastanutest. Kaupluste värsket kala lettides on iga kolmas elanik olnud rahul info piisavusega, kuid sama paljud väljendasid rahulolematust: 37% vastanutest leiab piisavalt infot, kuid 35% mitte. Külmutatud kala puhul oli kolmandik vastanutest rahul saadava päritolufoga (32%), kuid iga neljas mitte (25%). Kala või mereandide päritolu kohta ei leita piisavalt informatsiooni toidukohtades, turgudel ja välimüügil kalakaupmeeste poolt pakutavat ostes, infot ei leia vastavalt 52%, 35% ja 30% vastanutest. Tarbijatel on kõige raskem orienteeruda kala päritolus toidukohtades, piisavat infot leiab vaid 8% vastanutest (joonis 10, lisa 2.5).

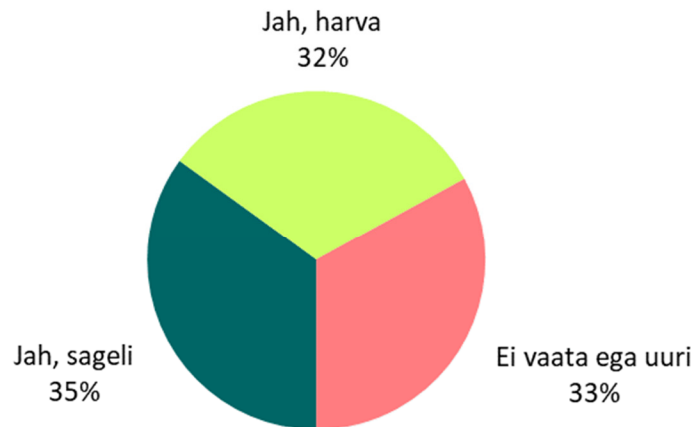

Joonis 10. Tarbijana piisava info leidmine kala ja mereandide päritolu kohta (% vastanutest)

Vastanute rühmades olid hinnangud valdavalt samasuunalised, tarbijad suudavad leida tooraine päritoluinfo üles kauplustes müüdavatel kalatoodetel, kuid mitte kalaroogade kohta toidustuskohtades. Kirde-Eestis kogeti sagedamini probleeme kala päritolu väljaselgitamisel turult, kauplustest ja välimüügil värsket kala ostes, mille taga võib osaliselt olla keeleprobleem, kuid ka vastava info puudumine.

6. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel

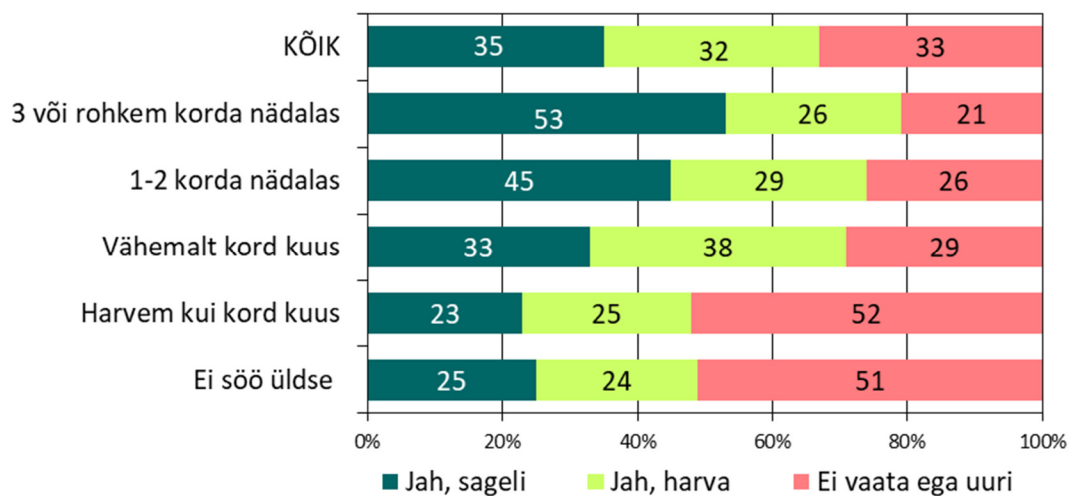
67% vastanutest vaatab kala või mereande ostes kvaliteedi- ja päritolumärgiseid, neist 35% sageli ja 32% harva ning 33% ei pööra märgistele tähelepanu (joonis 11, lisa 2.6).

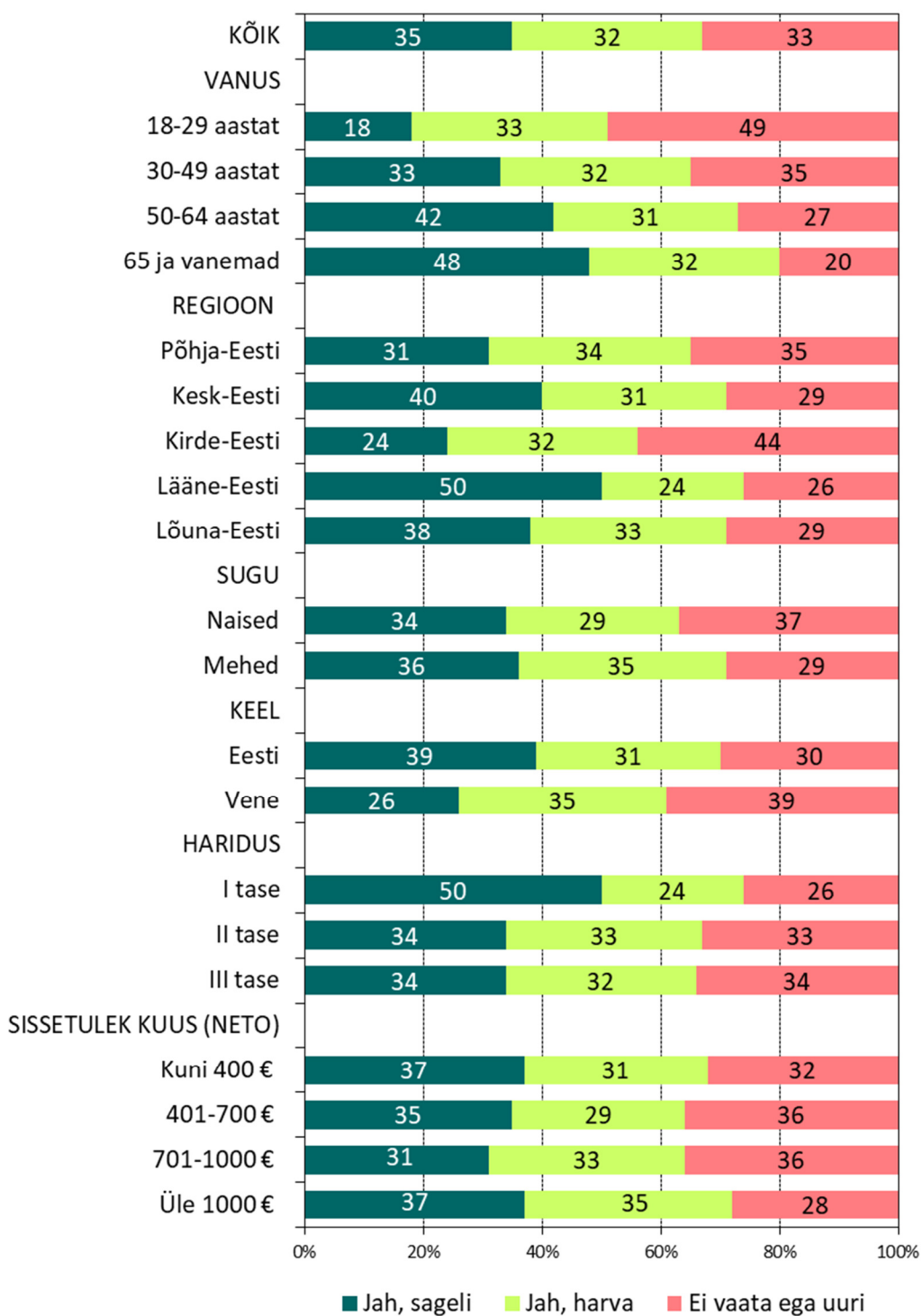
Joonis 11. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel (% vastanutest)

Vene keelt kõnelevad elanikud tüüpiliselt ei vaata ega uuri kvaliteedi- või päritolumärgiseid, mille põhjuseks on teadmatus märgistest – neid ei osata otsida ja vähem teatakse märkide tähendusi. Mida vanem elanik, seda enam pööratakse tähelepanu märgistele ning seda sagedamini neid kala ostmisel vaadatakse. Näiteks 50% noortest ei pööra kala ostes märgistele tähelepanu, eakamatest vaid 20% (joonis 13).

Mida sagedamini kala süüakse, seda enam vaadatakse ostmisel kvaliteedi- ja päritolumärgiseid, kui aga kala süüakse harvem kui kord kuus, väheneb oluliselt märgistele tähelepanu pööramine (joonis 12).

Joonis 12. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel sõltuvalt kala tarbimise sagedusest (% vastanutest)

Joonis 13. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel tausttunnuste rühmades (% vastajarühmast)

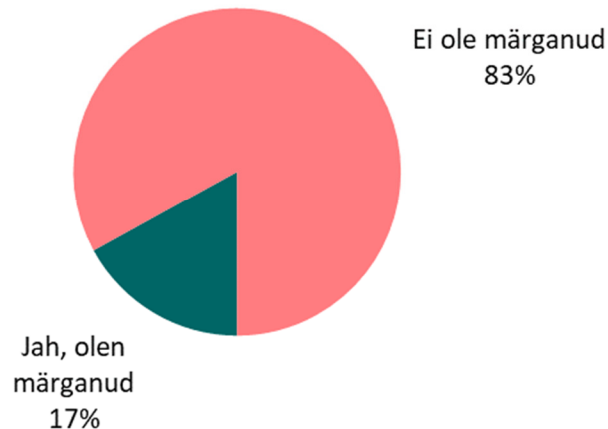
7. MSC märgise tuntus

Tarbijad võivad oma valikutega aidata kaasa keskkonnasõbralikule ja keskkonnasäästlikule kalatarbimisele ning mõjutada oma valikutega nii tootjaid kui kauplejaid. MSC (Certified Sustainable Seafood) märgis näitab, et toode on valmistatud keskkonnavalaselt vastutustundlikus ettevõttes keskkonnasäästlikult püütud kalast. Uuringus selgitati välja MSC märgise aidatud tuntus Eesti elanike hulgas, mis tähendab, et vastajad nägid küsimusele vastates järgmist logo:

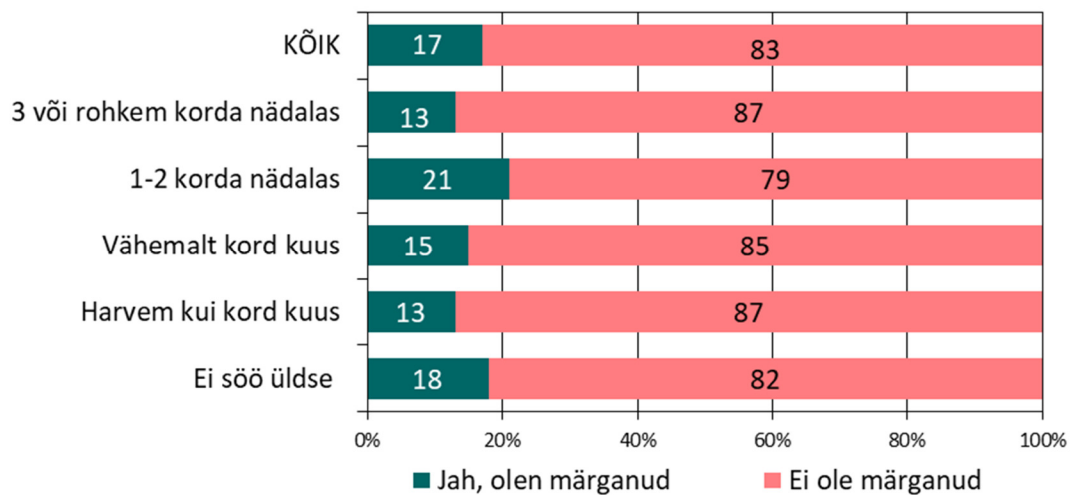

83% vastanutest ei olnud kalatoodetel märganud sinise kalapildiga MSC märgist, kuid 17% olid seda tähele pannud (joonis 14 ja 17, lisa 2.7). 95% tõenäosuse tasemel on tegelik märganute osakaal vahemikus 15%-19%. Märgist tuntakse Eestis suhteliselt vähe ja sagedasemad tarbijad ei ole harvematest enam märgist tähele pannud (joonis 15). Erandiks olid Lääne-Eesti elanikud, kellest 23% oli MSC märgist kalatoodetel märganud ning põhiharidusega elanikud, kellest tõesdes märkamist 8%.

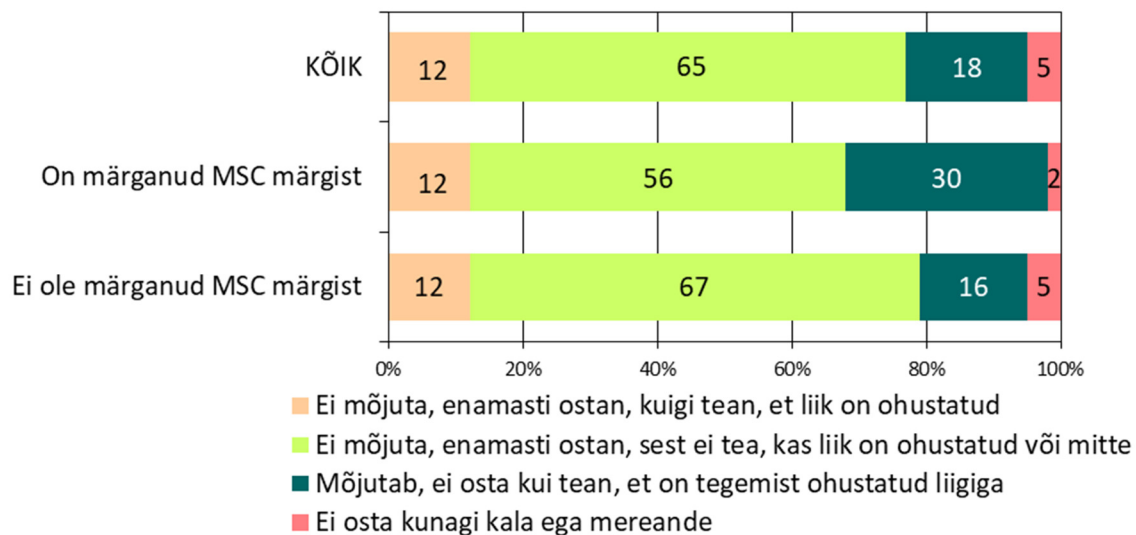
Teadlikkusega MSC märgist kaasneb mõju kala ostuvalikutele. MSC märki märganutest väitis 30%, et ei osta ohustatud kalaliiki, samas kui kõigist vastanutest käituks nii 18% ja märki mittemärganutest 16% (joonis 16).

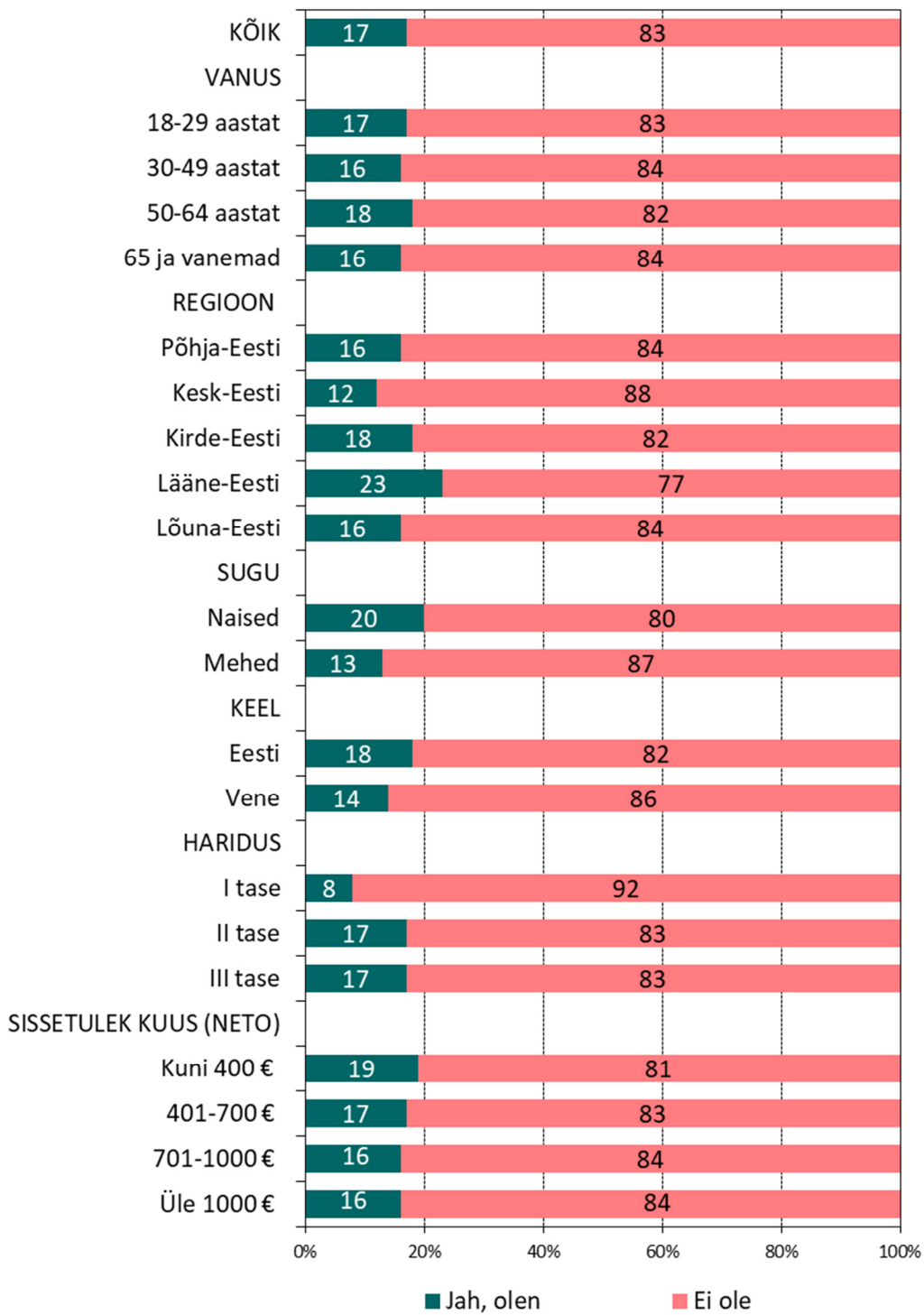
Joonis 14. MSC märgise tuntus (% vastanutest)

Joonis 15. MSC märgise tuntus sõltuvalt kalatarbimise sagedusest (% vastanutest)

Joonis 16. MSC märgise tuntus ja ostuvalikute mõjutatus liigi arvukuse olukorrast (% vastanutest)

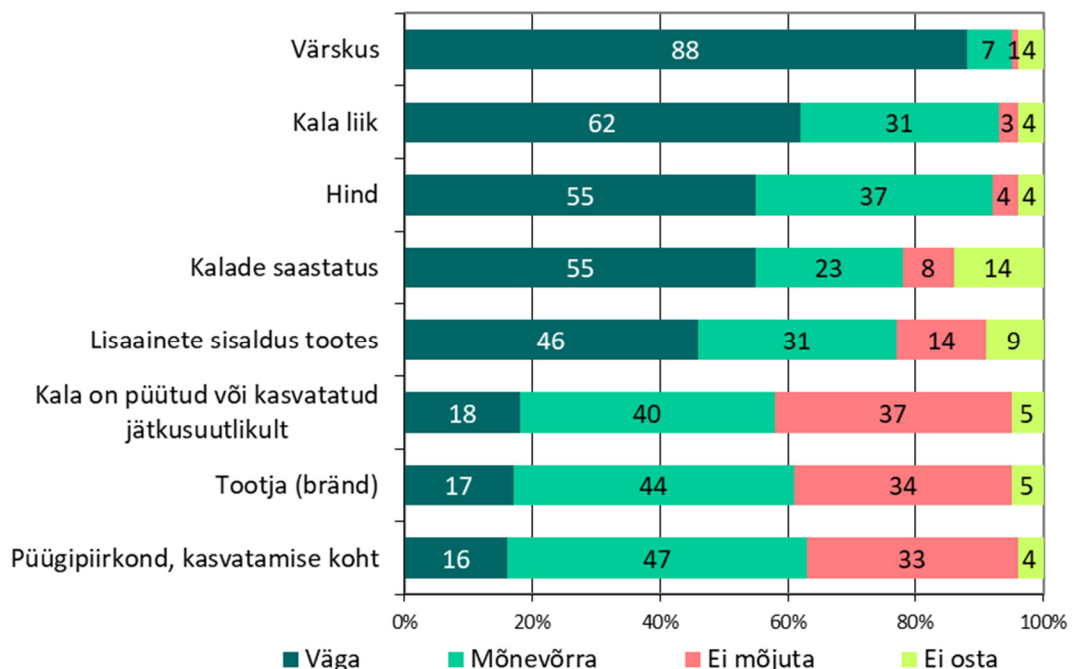
Joonis 17. MSC märgise tuntus tausttunnuste rühmades (% vastajarühmast)

8. Kala ja kalatoodete ostuotsuseid mõjutavad tegurid

Elanike kala ja kalatoodete ostuotsuseid mõjutavad eeskätt toote värskus, kala liik, hind ja teadmised kalade saastatusest, jätkusuutlik kalandus mõjutab otsuseid mõnevõrra.

Värskus on olulisim kala või kalatoote ostuotsuse mõjutaja, suuremat või vähemat mõju tunnistas 95% vastanutest, neist 88% hinnangul mõjutab värskus kala ostmist väga ja 7% hinnangul mõnevõrra, vaid 1% vastanutest märkis mõju puudumist ja 4% ei osta kala ega kalatooteid. Kui kala või kalatooteid tahetakse osta, siis kindlat kala liiki - see asjaolu mõjutab 93% vastanute otsuseid, 62% väga ja 31% mõnevõrra. Hind ei ole peamine ostuotsuse mõjutaja, tegurite järjestuses asetseb ta kolmandal positsioonil, kuid tegureid tuleks vaadata kombinatsioonina ehk nõ ideaaliks oleks osta värsket teatud liiki vastuvõetava hinnaga kala, mis ei oleks saastunud ega sisaldaks lisaaineid. Hinna mõju ostuotsusele märkis 92% vastanutest, neist 55% on pidas mõju väga suureks, 37% märkis mõningat mõju (joonis 18).

Lisaainete sisaldus ja kalade saastatus on tarbijatele samuti väga oluliseks teabeks. Kui kala on saastunud toksiinide, plasti või mõne muu tervisele kahjuliku jäägiga, välistavad mõned kalatarbijad sellise toote ostu – 4%-5%-le kala mitteostjatele lisandus 9%-10%, kes sellisel juhul kala ei osta. 78% vastanutest märkis kalade saastatuse mõju (55% väga + 23% mõnevõrra) ja 77% lisaainete sisalduse (46% väga + 31% mõnevõrra) toote ostuotsusele. Kala püügipiirkond või kasvatamise koht, tootja või kaubamärk ja kalanduse jätkusuutlikkus on elanikele ülaltoodud teguritest vähem tähtsad ja mõjutavad kalaoste mõnevõrra või üldse mitte. Jätkusuutlikkuse mõju tunnistas 58% (18% väga + 40% mõnevõrra), tootja või kaubamärgi mõju märkis 61% (17% väga + 44% mõnevõrra) ning püügipiirkonna mõju 63% (16% väga + 47% mõnevõrra). Kolme elanikku kümnest ehk 33%-37% ülaltoodud tegurid ei mõjuta.

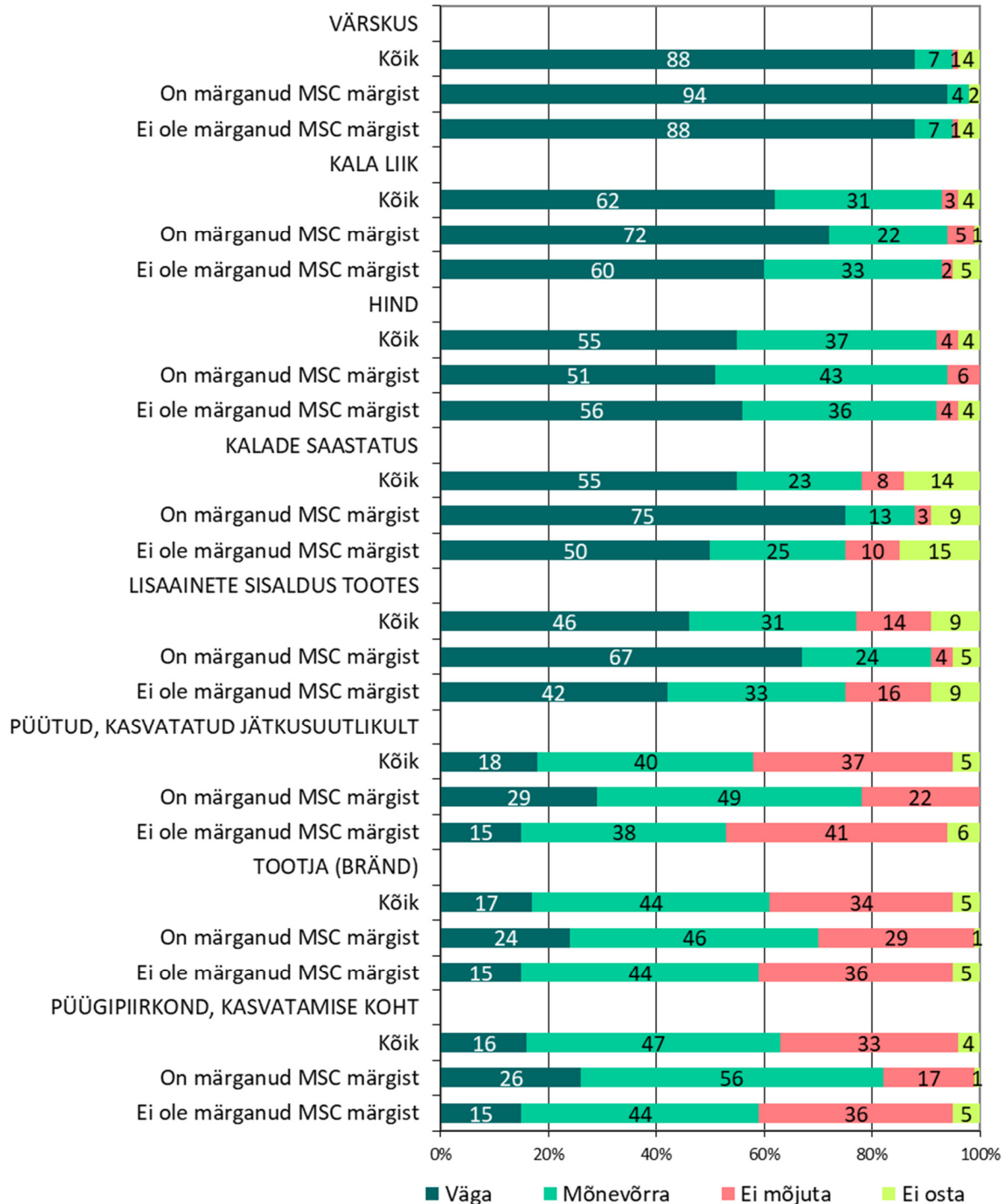

Joonis 18. Elanike kala ja kalatoodete ostuotsuseid mõjutavad tegurid (% vastanutest)

Elanike rühmad hindasid kalaoste mõjutavaid tegureid sarnaselt, kuid esines teatud eripära sõltuvalt vastaja elukohast, soost ja sissetulekust. Näiteks tähtsustasid Kirde-Eesti elanikud kala ostmisel enam värskust ning oste mõjutasid suhteliselt enam lisaainete sisaldus ja kalade saastatus ehk püütakse osta

tervislikke puhtaid tooteid. Väikese sissetulekuga elanikele oli vähem oluline kala liik, kuid olulisem hind. Naiste kalaoste mõjutas suhteliselt rohkem teave kalapüügi või kasvatamise jätkusuutlikkuse, lisaainete sisalduse ja saasteainete kohta jms (lisa 2.8).

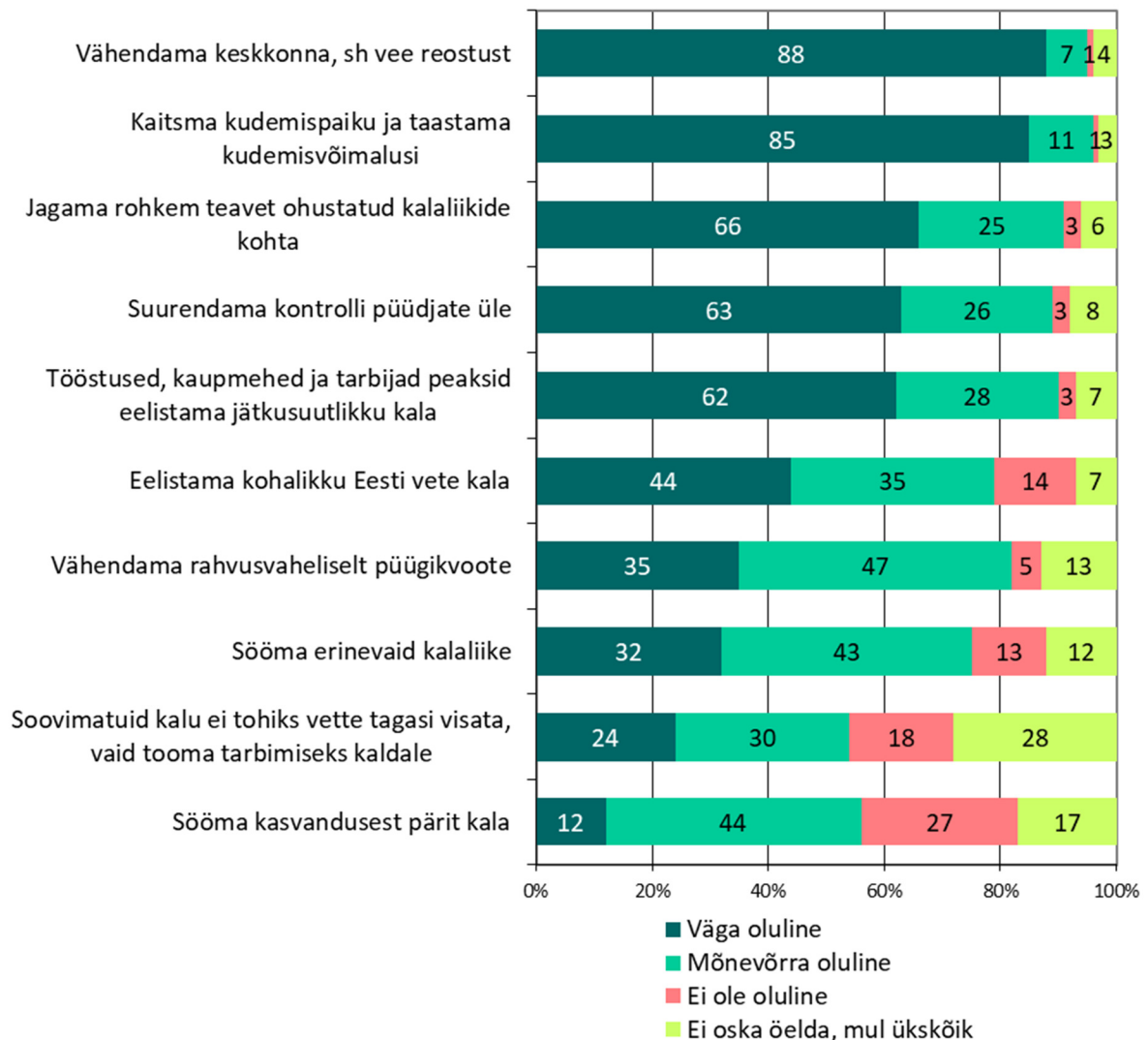
Teadlikkusega MSC märgisest kaasneb kala ja kalatoodete ostmisel suurem tähelepanu erinevatele keskkonnateguritele ja tervislikkuse aspektidele, näiteks kalade liigile, saastatusele, lisaainete sisaldusele, püüdmise või kasvatamise jätkusuutlikkusele ning kaubamärgile ja püügipiirkonnale (joonis 19).

Joonis 19. Teadlikkus MSC märgisest ning kala ja kalatoodete ostuotsuseid mõjutavate tegurite olulisus (% vastanutest)

9. Hinnangud ettepanekutele säästlikuks kalanduseks

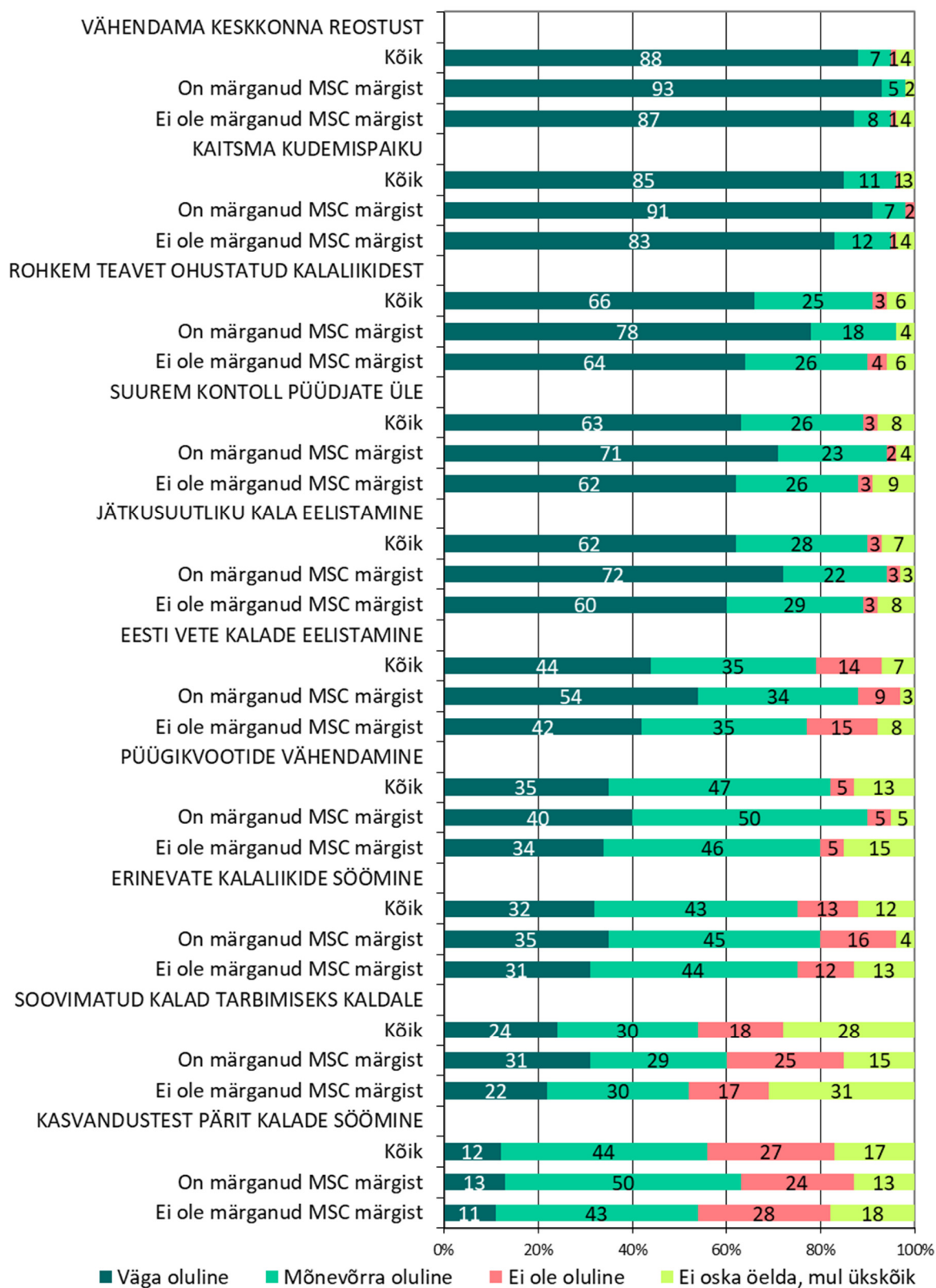
Elanikud, ametkonnad, kaupmehed ja tootjad saavad kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks palju ära teha alates keskkonna reostuse vähendamisest kuni igapäevaste kalatarbimise harjumuste korrigeerimiseni. Väga tähtsaks peavad elanikud keskkonna reostuse, sh vee reostuse vähendamist (*väga oluline* - 88% vastanutest), kudemispaikade kaitsmist ja taastamist (85%), teabe jagamist ohustatud kalaliikide kohta (66%), kontrolli suurendamist püüdjate üle (63%), vastutustundlikult püütud või kasvatatud kala eelistamist nii tööstuste, kaupmeeste kui tarbijate poolt (63%) ning kohaliku eestimaise kala eelistamist (62%). Mõnevõrra tähtsad on Eesti elanikele globaalsemad meetmed, näiteks püügikvootide vähendamine rahvusvaheliselt (*mõnevõrra oluline* - 47%) ja soovimatute kalade kaldale toomine tarbimiseks, mitte vette tagasi viskamiseks (*mõnevõrra oluline* - 30%). Vähem tunnetavad elanikud oma igapäevase tarbimise mõju kalavarude hoidmisele ja taastamisele - erinevate kalaliikide ja kasvandustest pärit kala söömise ettepanekuid peeti mõnevõrra olulisteks (vastavalt 43% ja 44%). Kõige pessimistlikumad olid elanikud kasvandustest pärit kala söömise ettepaneku suhtes - 27% vastanutest leidis, et see ei ole kalavarude hoidmisel ja taastamisel oluline (joonis 20).

Joonis 20. Elanike hinnangud ettepanekutele säästlikuks kalanduseks (% vastanutest)

Poolehoid vaadeldud ettepanekutele erines veidi sõltuvalt vastaja vanusest ja soost ning elukohast, kuigi keskkonnareostuse ja kudemispaikade kaitse osas olid elanike rühmad ühel meelel. Näiteks tähtsustavad noored suhteliselt enam teabe jagamist ohustatud kalaliikide kohta, kontrolli suurendamist püüdjate üle ja püügikvootide vähendamist rahvusvaheliselt, eakamad aga Eesti vete kalade tarbimist. Kirde-Eesti elanikud toetaksid suhteliselt enam teabe jagamist ohustatud kalaliikide kohta ja soovimatu kalade tarbimiseks kaldale toomist. Naised peavad meestega võrreldes väga tähtsaks teabe jagamist ohustatud kalaliikide kohta, püügikvootide vähendamist rahvusvaheliselt, vastutustundlikku kalapüüki ja Eesti vete kalade eelistamist (lisa 2.9).

Kuigi MSC märgisest teadlike ja mitteteadlike elanike tegevuste pingerida kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks oli sarnane, väljendasid märgisest teadlikud enam oma arvamust, st olid vähem ükskõiksed teema suhtes. Toetus erinevatele ettepanekutele oli suurem ja seda väljendati sagedamini vastusvariandiga *väga oluline*. Neid erisusi saab kasutada kampaaniasõnumite väljatöötamisel Eesti elanike teadlikkuse tõstmisel nii MSC märgisest kui säästvast kalandusest.

Joonis 21. Teadlikkus MSC märgisest ja hinnanud ettepanekutele säästlikuks kalanduseks (% vastanustest)

Kokkuvõte

- Kalal on kindel koht Eesti elanike toidusedelis. Valdav osa elanikest (96%) sööb kala või mereande ja 75% teeb seda vähemalt korra kuus, seejuures iga nädal tarbib kala Eesti 32% elanikest. Tarbimisharjumused sõltuvad paljuski rahalistest võimalustest, kala tarbimine suureneb sissetuleku kasvades. Vanemaealised eelistavad kala noortest rohkem. Keskmisest enam süüakse kala Lääne-Eestis.
- Paremini ollakse kursis Eesti vetes elavate kalade arvukusega kui kaugemalt pärit kalaliikide puhul ja arvatakse, et räime, ahvena, haugi ja kilu olukord on võrdlemisi hea (nende arvukusele anti sagedamini hinnang *hea* kui *halb*). Teadlikkus liikide olukorrast ei ole aga piisav – kõigi küsitud liikide puhul ei osanud vähemalt kolmandik vastajaist hinnangut anda ja kui hinnang anti, siis enamasti peeti liigi arvukust rahuldavaks. Vähemlevinud kalade (siig, luts, tuulehaug) arvukusest ei olnud ettekujutust pooltel vastajatel ja kaugemalt püütavatest kalaliikidest 40%-l.
- Samas teati päris hästi Eesti vete jõevähekide, loodusliku lõhe ja angerja ohustatust, kelle arvukust hindas halvaks vastavalt 47%, 45% ja 37% vastanutest, rahuldavaks 11%-23% ja heaks vaid 2%-4%. Ka tuunikala ja tursa seisundi kohta maailmameres anti pigem hinnang *rahuldav* või *halb* (vastavalt 20% ja 15% vastajate poolt). Koha ja lesta arvukust Eestis ei osatud eriti hinnata, seda peeti rohkem rahuldavaks ja halvaks kui heaks.
- Elanikud ei lähtu üldjuhul kalaostuvalikutes kalaliikide ohustatusest, sest vajalik teave puudub. 65% ostab kala teadmata, kas liik on ohustatud või mitte, 12% eirab teavet liigi ohustatusest, ostes sellele vaatamata. Seevastu mõjutab teave kalaliigi ohustatusest 18% vastanute käitumist, kes sel juhul jätavad kala ostmata.
- Noored on altimad kalaostust loobuma, kui ilmneb, et liik on ohustatud. Väljakujunenud ostuvalikuid on veidi raskem muuta üle 50-aastastel, meestel ja Lääne-Eesti elanikel, kellest 16%-18% ostaks kala vaatamata teadmisele, et liik on ohustatud (keskmiselt käituks nii 12%).
- Enamik kala ostjaid on harjunud selgitama kala ostes välja tooraine päritolu. 75% vastanutest vaatab või uurib ostmisel, kus on kala kasvatatud või püütud, neist 41% teeb seda sageli ja 34% harva. 25% vastanutest ei pööra kala või mereandide päritolule tähelepanu. Suuremat huvi ja järjekindlust ilmutavad sagedasemad tarbijad, vähem huvi tunnevad noored.
- Tarbijale piisavaks hindasid elanikud saadavat teavet kala ja mereandide päritolu kohta eelkõige kauplustes müüdavatel kalatoodetel või siis otse kalurilt ostes (vastavalt 55% ja 47% vastanutest). Kaupluste värske kala lettide teabega oli 37% vastanutest rahul, kuid 35% mitte. Külmutatud kala puhul oli kolmandik vastanutest rahul saadava päritolufoga (32%), kuid iga neljas mitte (25%). Kala või mereandide päritolu kohta ei leita piisavalt infot ka turgudel ja kalakaupmeeste välimüükidel. Kõige raskem on aimata kala päritolu toidukohtades, kus piisavat infot oli saanud vaid 8% vastanutest.
- Kirde-Eestis kogeti sagedamini probleeme kala päritolu väljaselgitamisel, mille taga võib osaliselt olla ka keeleprobleem.

- Enamik (67%) tarbijaist vaatab kala või mereande ostes kvaliteedi- ja päritolumärgiseid, seejuures 35% sageli ja 32% harva, kuid iga kolmas (33%) ei pööra märgistele tähelepanu.
- Vene keelt kõnelevad elanikud enamasti ei vaata ega uuri kvaliteedi- või päritolumärgiseid, põhjuseks on teadmatus märgistest. Elukogenud, vanem elanikkond pöörab märgistele rohkem tähelepanu kui noored. Kui 50% noortest ei pööra kala ostes märgistele tähelepanu, siis eakamatest vaid 20%.
- Mida sagedamini kala süüakse, seda enam vaadatakse ostmisel kvaliteedi- ja päritolumärgiseid.
- Sinist kalapildiga MSC märgist oli kalatoodetel märganud 17% küsitlusele vastanutest, 83% ei olnud seda tähele pannud. Rohkem olid MSC märgist tähele pannud Lääne-Eesti elanikud (23% neist) ja sagedasemad tarbijad (21%), kuid vanus tähelepanekuid ei mõjutanud.
- MSC märgisest teadlikud vastanud jätsid palju järjekindlamalt oste tegemata, kui teadsid liigi ohustatust. Valmidust ohustatud kalaliiki mitte osta märkis 30% MSC märgisega tuttavatest vastanutest, märgisega mittekursis olevas grupis oli ohustatud liigi puhul ostust loobujaid vaid 16%.
- See, kas kala on püütud või kasvatatud jätkusuutlikult, ei ole tarbijate ostuvalikutes veel esmajärgulise tähtsusega. 18% elanikest peab seda ostuotsuse tegemisel küll väga tähtsaks ja 40% mõnevõrra tähtsaks, kuid 37% tarbijaid see ei mõjuta. Olulisemaks peetakse kala värskust, kalaliiki, hinda ja iseenda tervisele ohtlike saasteainete ja lisaainete vältimist. Kala püügipiirkonda või kasvatamise kohta jälgitakse enamasti mõnevõrra, kuid kolmandik tarbijaid end sellest mõjutada ei lase.
- Suhteliselt vähe hoolisid ostuotsustes kalanduse jätkusuutlikkuse põhimõtetest nooremad mehed, pigem haritumad ja suurema sissetulekuga vastajad, hoolivamad olid naised ja keskmise haridustasemega vastajad. See näitab, et asjakohast teavet oleks vajalik suunata noorematele vanusegruppidele.
- Vajadust teabe järele ja soovi vastavat teavet saada näitavad ka otseselt vastused küsimusele: *Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks?*, kus 66% vastajaist pidas väga tähtsaks saada rohkem teavet ohustatud kalaliikide kohta. Keskmisest enam märkisid soovi teavet saada noored ja muust rahvusest vastajad, eriti naised.
- Eesti elanikud on vägagi keskkonnahoidliku mõtteeisiga, valdav enamik neist (85%-88%) arvab, et kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks on vaja vähendada keskkonna- ja veereostust ning kaitsta kalade kudemispaiku, seda peeti kalavarude säästmiseks kõige olulisemaks.
- Kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks peeti väga oluliseks (60%-66% vastajate poolt), et jagataks rohkem teavet ohustatud liikide kohta, suurendataks kontrolli püüdjate üle ja seda, et tööstus, kaupmehed ja tarbijad eelistaksid vastutustundlikult püütud või kasvatatud kala.
- Üldjuhul arvatakse, et tuleks eelistada Eesti vete kala, seda peetakse väga oluliseks (44%) või oluliseks (35%). Kasvanduskala suhtes olid arvamused erinevad, osalt arvati, et kasvanduskala tuleks eelistada looduslikest vetest püütud kalale (44% pidas seda mõnevõrra oluliseks ja 12%

väga oluliseks), osa vastajaid ei pea seda oluliseks (28%). Mõnevõrra oluliseks peetakse erinevate kalaliikide tarbimist.

- Püügiga kaasnevate soovimatute kalade tagasiheitmise suhtes ei osanud paljud vastajad (28%) seisukohta võtta, kuid pigem seda pooldatakse (*väga* või *mõnevõrra oluline* - 54% vastajatest).
- Küsitlusele vastajad olid enamjaolt ka seda meelt, et tuleks vähendada rahvusvahelisi püügikvoote (35% arvates on see *väga oluline*, 47% arvates *mõnevõrra oluline*).

Summary

In August-September 2019, the Estonian Institute of Economic Research (EKI) surveyed residents' awareness of sustainable fisheries and consumption patterns. A total of 1,622 people aged 18-74 responded to the questionnaire prepared in cooperation between the EKI and the Estonian Nature Fund. The aim of the survey was to find out the consumption habits of fish and fishery products from the environmental point of view and the awareness of the population about the sustainable consumption of fish and fishery products. The results of this study serve as a basis for the Estonian Fund for Nature to plan future activities to promote environmentally-friendly fishing, production and consumption in Estonia and to raise public awareness of sustainable fish and fishery products.

Below are the main results of the survey.

- The majority of the population (96%) eat fish or seafood and 75% do so at least once a month, whereas 32% of the population in Estonia consume fish weekly.
- Inhabitants are better informed about the fish living in Estonian waters and the condition of Baltic herring, perch, pike and sprat is considered to be relatively good (their numbers were often rated as good rather than bad). However, awareness of the status of the species is inadequate - at least one third of the respondents were not able to provide estimates for the species questioned.
- Zander, wild salmon and eel in Estonian waters were quite well known, with 47%, 45% and 37% of respondents rated their abundance poor, 11%-23% satisfactory and only 2%-4% good. The status of tuna and cod in the world ocean was also assessed as satisfactory or poor (20% and 15% respectively).
- Residents do not rely on the threat of fish species in their purchasing choices, as the necessary information is not available. 65% buy fish without knowing whether the species is endangered or 12% ignore information about the endangered status of the species. In contrast, information on the threat to a fish species affects the behavior of 18% of respondents who in this case do not buy the fish.
- 75% of respondents look or investigate where fish have been farmed or caught, 41% frequently and 34% rarely. 25% of respondents do not pay attention to the origin of fish or seafood.
- Residents considered the information on the origin of fish and seafood to be sufficient for the consumers in shops or when buying directly from fishermen (55% and 47% respectively). 37% of the respondents were satisfied with the information on fresh fish in the shops, but 35% were not. For frozen fish, one third of respondents were satisfied with the origin information received (32%), but one in four was not (25%). The origin of fish or seafood is also not sufficiently found in the markets and in the outlets of fish traders. It is most difficult to guess the origin of fish in caterings where only 8% of the respondents had received sufficient information.
- Most consumers (67%) look for quality and origin labels when buying fish or seafood, 35% frequently and 32% rarely, but one in three (33%) overlook labels.

- Russian-speaking residents mostly do not look for or study quality or origin labels, due to ignorance of the labels. Experienced, older populations pay more attention to labels than young people. While 50% of young people do not pay attention to labels when buying fish, only 20% of older people.
- 17% of the respondents had noticed the blue fish MSC mark on fish products, 83% had not noticed it. Respondents aware of the MSC label were much more consistently skeptical when they were aware of the threat to the species. 30% of respondents familiar with the MSC label indicated their willingness not to buy a threatened fish species, whereas in the non-labeled group, only 16% of those who refused to buy said that they would.
- Whether fish is caught or farmed sustainably is not yet a priority in consumer purchasing choices. While 18% consider it very important and 40% somewhat important when making a purchasing decision, 37% of consumers were unaffected. Priority is given to the freshness of the fish, the type of fish, the price and the avoidance of contaminants and additives which are dangerous to one's health.
- The people of Estonia are very ecologically minded, and the vast majority (85%-88%) believe that the preservation and restoration of fish stocks requires the reduction of environmental and water pollution and the protection of fish spawning grounds, which was considered the most important for the conservation of fish stocks.
- It was considered essential for the conservation and recovery of fish stocks (60%-66% of respondents) to provide more information on endangered species, to increase control over catchers, and to encourage industry, traders and consumers to prefer sustainable fish.
- Inhabitants generally believed that fish from Estonian waters should be preferred (44% considered very important and 35% somewhat important). There was a difference of opinion regarding farmed fish, some thought that farmed fish should be preferred to fish caught in natural waters (44% considered it somewhat important and 12% very important), while some respondents did not consider it important (28%). Consumption of different fish species is considered to be somewhat important.
- Many respondents (28%) could not comment on the discarding of unwanted catches, but tend to be in favor (very or somewhat important - 54%).
- The majority of respondents were also in favor of reducing international fishing quotas (35% think it is very important, 47% think it is somewhat important).

Lisa 1. Uuringu küsimustik koos vastuste üldjaotustega

1. KUI SAGELI TE SÖÖTE KALA JA/VÕI MEREANDE (NÄITEKS KREVETID)?

	Kolm või rohkem korda nädalas	4
	1-2 korda nädalas	28
(1)	Vähemalt kord kuus	44
	Harvem kui kord kuus	20
	Ei söö üldse	4

2. MILLISES OLUKORRAS ON TEILE TEADAOLEVALT JÄRGNEVATE LIIKIDE ARVUKUS?

	Eesti vetes	Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
(2)	Ahven	28	32	7	33
(3)	Angerjas	3	23	37	37
(4)	Haug	25	35	7	33
(5)	Kilu	25	32	8	35
(6)	Räim	28	33	7	32
(7)	Koha	8	31	21	40
(8)	Lest	10	31	18	41
(9)	Looduslik lõhe	4	13	45	38
(10)	Luts	5	23	18	54
(11)	Siig	4	23	23	50
(12)	Tuulehaug	8	23	14	55
(13)	Jõevähk	2	11	47	40
	Maailmameres	Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
(14)	Heeringas	18	35	7	40
(15)	Tursk	12	30	15	43
(16)	Tuunikala	12	23	20	45
(17)	Krevett	13	32	8	47

3. KAS TEIE KALA JA/VÕI MEREANDIDE OSTUVALIKUID MÕJUTAB TEADMINE LIIGI ARVUKUSE OLUKORRAST (LIIGI OHUSTATUSEST)?

	Ei mõjuta, enamasti ostan, kuigi tean, et liik on ohustatud	12
(18)	Ei mõjuta, enamasti ostan, sest ei tea, kas liik on ohustatud või mitte	65
	Mõjutab, ei osta kui tean, et on tegemist ohustatud liigiga	18
	Ei osta kunagi kala ega mereande	5

4. KAS VAATATE/UURITE KALA JA/VÕI MEREANDE OSTES NENDE PÄRIOLU (KUS KASVATATUD VÕI PÜÜTUD)?

	Jah, sageli	41
(19)	Jah, harva	34
	Ei vaata ega uuri	25

5. KAS LEIATE TARBIJANA PIISAVALT INFORMATSIOONI KALA JA/VÕI MEREANDIDE PÄRITOLU KOHTA?

	Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei kü- lasta neid)
(20) Turgudel	14	35	19	32
(21) Kaupluste värske kala lettides	37	35	19	9
(22) Kalatoodetel kauplustes (pakendid, konservid)	55	18	20	7
(23) Külmutatud kalal kauplustes	32	25	25	18
(24) Kalaroogade kohta toidukohtades	8	52	27	13
(25) Välimüügil kalakaupmeeste poolt	20	30	23	27
(26) Ostes (või saades) otse kalurilt	47	11	12	30

6. KAS VAATATE KALA JA/VÕI MEREANDIDE OSTMISEL KVALITEEDI VÕI PÄRITOLUMÄRGISEID?

Jah, sageli	35
(27) Jah, harva	32
Ei vaata ega uuri	33

7. KAS OLETE MÄRGANUD KALATOODETEL SINISE KALAPILDIGA MSC MÄRGIST, MIS NÄITAB, ET TOODE ON VALMISTATUD KESKKONNAALASELT VASTUTUSTUNDLIKUS ETTEVÕTTES KESKKONNASÄSTLIKULT PÜÜTUD KALAST?

Jah, olen	17
(28) Ei ole	83

8. KUIVÕRD MÕJUTAVAD TEIE KALA JA/VÕI KALATOODETE OSTUOTSUST JÄRGMISED ASJAOLUD?

	Väga	Mõne- võrra	Ei mõ- juta	Ei osta
(29) Värskus	88	7	1	4
(30) Kala liik	62	31	3	4
(31) Hind	55	37	4	4
(32) Püügipiirkond, kasvatamise koht	16	47	33	4
(33) Kala on püütud või kasvatatud jätkusuutlikult (vastutustundlikult)	18	40	37	5
(34) Lisaainete sisaldus tootes	46	31	14	9
(35) Tootja (bränd)	17	44	34	5
(36) Kalade saastatus (toksiinid, plast, ravimijäägid jms)	55	23	8	14

9. MIDA PEAKS TEGEMA KALAVARUDE HOIDMISEKS JA TAASTAMISEKS?

	Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
(37) Vähendada rahvusvaheliselt püügikvoote	35	47	5	13
(38) Suurendama kontrolli püüdjate üle	63	26	3	8
(39) Soovimatuid kalu ei tohiks vette tagasi visata, vaid tooma tarbimiseks kaldale	24	30	18	28
(40) Vähendada keskkonna, sh vee reostust	88	7	1	4
(41) Tööstused, kaupmehed ja tarbijad peaksid eelistama jätkusuutlikku kala (vastutustundlikult püütud või kasvatatud)	62	28	3	7
(42) Jagama rohkem teavet ohustatud kalaliikide kohta	66	25	3	6
(43) Kaitsma kudemispaidu ja taastama kudemisvõimalusi	85	11	1	3
(44) Eelistama kohalikku Eesti vete kala	44	35	14	7
(45) Sööma kasvandusest pärit kala	12	44	27	17
(46) Sööma erinevaid kalaliike	32	43	13	12

Lisa 2. Küsitluse vastuste tabeljaotused

Lisa 2.1

K1. Kui sageli Te sööte kala ja/või mereande?
(% vastanutest)

		Kolm või rohkem korda nädalas	1-2 korda nädalas	Vähemalt kord kuus	Harvem kui kord kuus	Ei söö üldse
Keskmiselt		4	28	44	20	4
Regioon	Põhja-Eesti	3	27	44	22	4
	Kesk-Eesti	6	28	40	18	8
	Kirde-Eesti	4	17	49	27	3
	Lääne-Eesti	9	37	39	10	5
	Lõuna-Eesti	4	32	42	18	4
Keelekeskkond	eesti	5	34	43	14	4
	muu	3	15	45	33	4
Vanus	18 - 29-aastased	0	22	46	26	6
	30 - 49-aastased	4	24	47	21	4
	50 - 64-aastased	5	34	40	17	4
	65 - 74-aastased	10	35	38	13	4
Sugu	naised	3	27	41	24	5
	mehed	6	30	46	15	3
Haridus	I taseme haridus	7	12	34	41	6
	II taseme haridus	4	24	45	20	7
	III taseme haridus	5	31	43	19	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	3	25	36	29	7
	401 - 700 €	5	26	42	22	5
	701 - 1000 €	3	27	48	18	4
	üle 1000 €	5	34	45	14	2

Lisa 2.2

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Ahven
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		28	32	7	33
Regioon	Põhja-Eesti	25	28	9	38
	Kesk-Eesti	17	41	7	35
	Kirde-Eesti	38	26	7	29
	Lääne-Eesti	26	44	6	24
	Lõuna-Eesti	34	33	4	29
Keelekeskkond	eesti	27	33	6	34
	muu	31	29	9	31
Vanus	18 - 29-aastased	40	22	7	31
	30 - 49-aastased	29	31	5	35
	50 - 64-aastased	22	38	8	32
	65 - 74-aastased	23	34	11	32
Sugu	naised	27	27	5	41
	mehed	29	37	10	24
Haridus	I taseme haridus	18	54	4	24
	II taseme haridus	27	34	9	30
	III taseme haridus	29	29	7	35
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	20	42	5	33
	401 - 700 €	27	32	9	32
	701 - 1000 €	31	28	7	34
	üle 1000 €	31	30	6	33

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Angerjas
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		3	23	37	37
Regioon	Põhja-Eesti	3	23	33	41
	Kesk-Eesti	2	12	48	38
	Kirde-Eesti	3	21	36	40
	Lääne-Eesti	3	18	54	25
	Lõuna-Eesti	4	29	33	34
Keelekeskkond	eesti	3	22	39	36
	muu	3	24	32	41
Vanus	18 - 29-aastased	1	34	28	37
	30 - 49-aastased	3	21	37	39
	50 - 64-aastased	3	20	42	35
	65 - 74-aastased	5	19	39	37
Sugu	naised	4	22	30	44
	mehed	2	23	44	31
Haridus	I taseme haridus	10	27	38	25
	II taseme haridus	3	20	37	40
	III taseme haridus	2	24	37	37
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	3	24	34	39
	401 - 700 €	3	20	38	39
	701 - 1000 €	2	27	33	38
	üle 1000 €	4	22	40	34

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Haug
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		25	35	7	33
Regioon	Põhja-Eesti	22	34	7	37
	Kesk-Eesti	19	36	8	37
	Kirde-Eesti	29	34	9	28
	Lääne-Eesti	27	41	8	24
	Lõuna-Eesti	29	37	6	28
Keelekeskkond	eesti	23	36	6	35
	muu	28	36	8	28
Vanus	18 - 29-aastased	35	30	2	33
	30 - 49-aastased	25	32	8	35
	50 - 64-aastased	19	40	10	31
	65 - 74-aastased	18	45	7	30
Sugu	naised	23	30	7	40
	mehed	26	42	7	25
Haridus	I taseme haridus	27	38	7	28
	II taseme haridus	28	34	8	30
	III taseme haridus	23	36	7	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	22	37	8	33
	401 - 700 €	25	36	7	32
	701 - 1000 €	25	34	8	33
	üle 1000 €	25	36	7	32

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Kilu
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		25	32	8	35
Regioon	Põhja-Eesti	27	29	8	36
	Kesk-Eesti	20	31	9	40
	Kirde-Eesti	34	30	8	28
	Lääne-Eesti	30	40	9	21
	Lõuna-Eesti	18	35	9	38
Keelekeskkond	eesti	21	34	9	36
	muu	33	29	7	31
Vanus	18 - 29-aastased	38	24	5	33
	30 - 49-aastased	24	29	8	39
	50 - 64-aastased	21	36	11	32
	65 - 74-aastased	19	44	8	29
Sugu	naised	26	28	7	39
	mehed	25	36	10	29
Haridus	I taseme haridus	30	30	6	34
	II taseme haridus	25	33	10	32
	III taseme haridus	25	31	8	36
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	23	32	13	32
	401 - 700 €	25	33	8	34
	701 - 1000 €	25	34	7	34
	üle 1000 €	28	29	8	35

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Rääm
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		28	33	7	32
Regioon	Põhja-Eesti	28	31	7	34
	Kesk-Eesti	22	33	7	38
	Kirde-Eesti	35	28	10	27
	Lääne-Eesti	35	41	8	16
	Lõuna-Eesti	23	35	7	35
Keelekeskkond	eesti	25	35	7	33
	muu	34	30	6	30
Vanus	18 - 29-aastased	39	26	2	33
	30 - 49-aastased	26	30	7	37
	50 - 64-aastased	24	37	11	28
	65 - 74-aastased	24	44	7	25
Sugu	naised	27	30	6	37
	mehed	28	37	8	27
Haridus	I taseme haridus	30	32	5	33
	II taseme haridus	28	34	8	30
	III taseme haridus	28	33	6	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	25	35	9	31
	401 - 700 €	27	33	8	32
	701 - 1000 €	29	33	6	32
	üle 1000 €	30	33	6	31

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Koha
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		8	31	21	40
Regioon	Põhja-Eesti	8	28	19	45
	Kesk-Eesti	3	26	20	51
	Kirde-Eesti	15	35	18	32
	Lääne-Eesti	4	34	33	29
	Lõuna-Eesti	10	34	20	36
Keelekeskkond	eesti	6	31	21	42
	muu	12	31	20	37
Vanus	18 - 29-aastased	8	36	15	41
	30 - 49-aastased	9	30	20	41
	50 - 64-aastased	7	27	28	38
	65 - 74-aastased	9	32	19	40
Sugu	naised	8	29	17	46
	mehed	9	33	25	33
Haridus	I taseme haridus	7	48	10	35
	II taseme haridus	10	28	20	42
	III taseme haridus	7	32	22	39
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	12	31	17	40
	401 - 700 €	6	30	22	42
	701 - 1000 €	10	28	22	40
	üle 1000 €	8	36	19	37

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Lest
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		10	31	18	41
Regioon	Põhja-Eesti	13	27	20	40
	Kesk-Eesti	8	33	16	43
	Kirde-Eesti	3	24	22	51
	Lääne-Eesti	13	48	19	20
	Lõuna-Eesti	10	33	12	45
Keelekeskkond	eesti	11	34	16	39
	muu	9	24	21	46
Vanus	18 - 29-aastased	12	30	14	44
	30 - 49-aastased	11	30	17	42
	50 - 64-aastased	7	32	22	39
	65 - 74-aastased	12	32	17	39
Sugu	naised	10	29	15	46
	mehed	11	33	21	35
Haridus	I taseme haridus	15	40	9	36
	II taseme haridus	13	27	20	40
	III taseme haridus	9	32	17	42
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	13	30	15	42
	401 - 700 €	7	31	20	42
	701 - 1000 €	10	31	16	43
	üle 1000 €	15	32	16	37

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Looduslik lõhe
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		4	13	45	38
Regioon	Põhja-Eesti	5	13	44	38
	Kesk-Eesti	1	9	45	45
	Kirde-Eesti	5	13	44	38
	Lääne-Eesti	2	16	55	27
	Lõuna-Eesti	3	11	43	43
Keelekeskkond	eesti	2	13	46	39
	muu	8	11	44	37
Vanus	18 - 29-aastased	6	5	55	34
	30 - 49-aastased	3	14	42	41
	50 - 64-aastased	3	15	45	37
	65 - 74-aastased	5	15	39	41
Sugu	naised	4	11	41	44
	mehed	4	14	49	33
Haridus	I taseme haridus	6	15	39	40
	II taseme haridus	7	14	41	38
	III taseme haridus	2	12	47	39
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	5	17	33	45
	401 - 700 €	5	10	45	40
	701 - 1000 €	3	14	47	36
	üle 1000 €	3	13	48	36

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Luts
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		5	23	18	54
Regioon	Põhja-Eesti	2	23	15	60
	Kesk-Eesti	3	20	20	57
	Kirde-Eesti	6	21	26	47
	Lääne-Eesti	6	21	29	44
	Lõuna-Eesti	8	28	13	51
Keelekeskkond	eesti	5	24	17	54
	muu	3	23	19	55
Vanus	18 - 29-aastased	4	32	11	53
	30 - 49-aastased	6	22	20	52
	50 - 64-aastased	4	24	20	52
	65 - 74-aastased	4	15	17	64
Sugu	naised	3	21	17	59
	mehed	6	26	19	49
Haridus	I taseme haridus	11	31	21	37
	II taseme haridus	7	21	17	55
	III taseme haridus	3	24	18	55
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	9	21	19	51
	401 - 700 €	4	22	18	56
	701 - 1000 €	3	24	17	56
	üle 1000 €	5	26	18	51

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Siig
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		4	23	23	50
Regioon	Põhja-Eesti	2	21	22	55
	Kesk-Eesti	1	21	26	52
	Kirde-Eesti	11	23	19	47
	Lääne-Eesti	3	29	36	32
	Lõuna-Eesti	4	26	19	51
Keelekeskkond	eesti	3	25	24	48
	muu	5	20	21	54
Vanus	18 - 29-aastased	3	34	10	53
	30 - 49-aastased	5	20	22	53
	50 - 64-aastased	2	22	31	45
	65 - 74-aastased	3	21	27	49
Sugu	naised	5	23	18	54
	mehed	2	25	27	46
Haridus	I taseme haridus	7	36	15	42
	II taseme haridus	3	23	23	51
	III taseme haridus	4	23	23	50
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	3	28	20	49
	401 - 700 €	3	25	21	51
	701 - 1000 €	4	20	24	52
	üle 1000 €	4	24	24	48

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Tuulehaug
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		8	23	14	55
Regioon	Põhja-Eesti	7	18	15	60
	Kesk-Eesti	8	28	10	54
	Kirde-Eesti	4	12	19	65
	Lääne-Eesti	19	40	11	30
	Lõuna-Eesti	8	27	11	54
Keel	eesti	11	30	13	46
	muu	1	9	15	75
Vanus	18 - 29-aastased	5	19	13	63
	30 - 49-aastased	10	22	15	53
	50 - 64-aastased	9	26	13	52
	65 - 74-aastased	8	23	13	56
Sugu	naised	7	20	13	60
	mehed	9	26	15	50
Haridus	I taseme haridus	7	32	15	46
	II taseme haridus	9	22	11	58
	III taseme haridus	8	23	15	54
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	5	25	12	58
	401 - 700 €	7	25	12	56
	701 - 1000 €	9	18	17	56
	üle 1000 €	10	23	13	54

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Jöevähk
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		2	11	47	40
Regioon	Põhja-Eesti	1	12	43	44
	Kesk-Eesti	1	11	44	44
	Kirde-Eesti	4	9	51	36
	Lääne-Eesti	1	10	52	37
	Lõuna-Eesti	2	11	51	36
Keelekeskkond	eesti	1	11	49	39
	muu	2	12	41	45
Vanus	18 - 29-aastased	0	15	45	40
	30 - 49-aastased	2	13	47	38
	50 - 64-aastased	2	10	49	39
	65 - 74-aastased	2	5	43	50
Sugu	naised	2	9	43	46
	mehed	2	13	51	34
Haridus	I taseme haridus	6	16	51	27
	II taseme haridus	2	13	43	42
	III taseme haridus	2	10	48	40
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	3	14	38	45
	401 - 700 €	2	10	46	42
	701 - 1000 €	1	13	47	39
	üle 1000 €	2	10	50	38

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – maailmameres? Heeringas
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		18	35	7	40
Regioon	Põhja-Eesti	19	35	6	40
	Kesk-Eesti	11	36	4	49
	Kirde-Eesti	28	36	5	31
	Lääne-Eesti	17	39	9	35
	Lõuna-Eesti	17	34	7	42
Keelekeskkond	eesti	15	34	8	43
	muu	25	37	4	34
Vanus	18 - 29-aastased	26	32	6	36
	30 - 49-aastased	16	31	8	45
	50 - 64-aastased	18	41	5	36
	65 - 74-aastased	16	40	6	38
Sugu	naised	20	32	5	43
	mehed	17	39	8	36
Haridus	I taseme haridus	12	39	4	45
	II taseme haridus	18	35	6	41
	III taseme haridus	19	35	7	39
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	22	32	7	39
	401 - 700 €	13	38	7	42
	701 - 1000 €	24	35	5	36
	üle 1000 €	19	33	8	40

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – maailmameres? Tursk
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		12	30	15	43
Regioon	Põhja-Eesti	13	28	17	42
	Kesk-Eesti	7	21	18	54
	Kirde-Eesti	13	35	10	42
	Lääne-Eesti	10	34	20	36
	Lõuna-Eesti	11	30	12	47
Keelekeskkond	eesti	9	28	17	46
	muu	18	32	12	38
Vanus	18 - 29-aastased	19	34	4	43
	30 - 49-aastased	10	26	16	48
	50 - 64-aastased	11	31	19	39
	65 - 74-aastased	9	30	20	41
Sugu	naised	13	27	11	49
	mehed	10	32	20	38
Haridus	I taseme haridus	6	35	15	44
	II taseme haridus	11	29	15	45
	III taseme haridus	12	30	15	43
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	10	31	13	46
	401 - 700 €	9	31	15	45
	701 - 1000 €	14	30	16	40
	üle 1000 €	14	26	18	42

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – maailmameres? Tuunikala
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		12	23	20	45
Regioon	Põhja-Eesti	16	20	20	44
	Kesk-Eesti	8	22	18	52
	Kirde-Eesti	9	31	13	47
	Lääne-Eesti	9	27	27	37
	Lõuna-Eesti	9	24	22	45
Keelekeskkond	eesti	9	23	24	44
	muu	18	23	13	46
Vanus	18 - 29-aastased	23	22	19	36
	30 - 49-aastased	10	20	24	46
	50 - 64-aastased	10	28	19	43
	65 - 74-aastased	9	23	15	53
Sugu	naised	12	23	17	48
	mehed	12	24	23	41
Haridus	I taseme haridus	4	30	21	45
	II taseme haridus	14	19	19	48
	III taseme haridus	12	24	21	43
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	8	24	18	50
	401 - 700 €	11	23	19	47
	701 - 1000 €	15	25	18	42
	üle 1000 €	13	21	25	41

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – maailmameres? Krevett
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		13	32	8	47
Regioon	Põhja-Eesti	17	30	7	46
	Kesk-Eesti	8	28	6	58
	Kirde-Eesti	17	38	6	39
	Lääne-Eesti	9	38	9	44
	Lõuna-Eesti	8	30	11	51
Keelekeskkond	eesti	11	29	10	50
	muu	18	38	3	41
Vanus	18 - 29-aastased	18	39	7	36
	30 - 49-aastased	13	28	10	49
	50 - 64-aastased	12	34	7	47
	65 - 74-aastased	10	28	5	57
Sugu	naised	15	28	8	49
	mehed	12	36	8	44
Haridus	I taseme haridus	12	42	3	43
	II taseme haridus	13	33	7	47
	III taseme haridus	14	30	9	47
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	12	29	8	51
	401 - 700 €	11	32	8	49
	701 - 1000 €	13	35	7	45
	üle 1000 €	18	30	8	44

Lisa 2.3

K3. Kas Teie kala ja/või mereandide ostuvalikuid mõjutab teadmine liigi arvukuse olukorrast (liigi ohustatusest)?
(% vastanutest)

		Ei mõjuta, enamasti ostan, kuigi tean, et liik on ohustatud	Ei mõjuta, enamasti ostan, sest ei tea, kas liik on ohustatud või mitte	Mõjutab, ei osta kui tean, et tegemist on ohustatud liigiga	Ei osta kunagi kala ega mereande
Keskmiselt		12	65	18	5
Regioon	Põhja-Eesti	11	66	18	5
	Kesk-Eesti	12	69	16	3
	Kirde-Eesti	13	70	15	2
	Lääne-Eesti	17	55	21	7
	Lõuna-Eesti	12	66	19	3
Keelekeskkond	eesti	12	63	21	4
	muu	12	71	12	5
Vanus	18 - 29-aastased	4	62	24	10
	30 - 49-aastased	12	63	21	4
	50 - 64-aastased	17	68	12	3
	65 - 74-aastased	16	69	13	2
Sugu	naised	7	69	20	4
	mehed	18	61	16	5
Haridus	I taseme haridus	9	48	38	5
	II taseme haridus	13	64	15	8
	III taseme haridus	12	66	19	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	12	59	24	5
	401 - 700 €	11	66	16	7
	701 - 1000 €	14	67	16	3
	üle 1000 €	12	66	19	3

K4. Kas vaatate/uurite kala ja/või mereande ostes nende päritolu (kus kasvatatud või püütud)?
(% vastanutest)

		Jah, sageli	Jah, harva	Ei vaata ega uuri
Keskmiselt		41	34	25
Regioon	Põhja-Eesti	42	35	23
	Kesk-Eesti	36	38	26
	Kirde-Eesti	34	28	38
	Lääne-Eesti	48	26	26
	Lõuna-Eesti	40	38	22
Keelekeskkond	eesti	43	35	22
	muu	37	32	31
Vanus	18 - 29-aastased	21	42	37
	30 - 49-aastased	44	34	22
	50 - 64-aastased	48	29	23
	65 - 74-aastased	46	33	21
Sugu	naised	41	30	29
	mehed	40	39	21
Haridus	I taseme haridus	14	42	44
	II taseme haridus	36	35	29
	III taseme haridus	45	33	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	39	34	27
	401 - 700 €	40	30	30
	701 - 1000 €	37	40	23
	üle 1000 €	45	33	22

K5. Kas leiata tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Turgudel
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		14	35	19	32
Regioon	Põhja-Eesti	11	35	19	35
	Kesk-Eesti	14	23	20	43
	Kirde-Eesti	8	47	14	31
	Lääne-Eesti	21	33	21	25
	Lõuna-Eesti	18	35	19	28
Keelekeskkond	eesti	16	31	20	33
	muu	8	44	17	31
Vanus	18 - 29-aastased	12	22	13	53
	30 - 49-aastased	12	36	21	31
	50 - 64-aastased	16	38	21	25
	65 - 74-aastased	17	41	16	26
Sugu	naised	12	35	18	35
	mehed	15	35	19	31
Haridus	I taseme haridus	30	35	14	21
	II taseme haridus	14	35	18	33
	III taseme haridus	13	35	19	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	14	44	16	26
	401 - 700 €	11	33	21	35
	701 - 1000 €	15	38	18	29
	üle 1000 €	16	30	18	36

K5. Kas leiata tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Kaupluste värske kala lettides
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		37	35	19	9
Regioon	Põhja-Eesti	33	37	22	8
	Kesk-Eesti	42	27	18	13
	Kirde-Eesti	32	50	11	7
	Lääne-Eesti	36	37	17	10
	Lõuna-Eesti	44	28	17	11
Keelekeskkond	eesti	41	30	19	10
	muu	29	46	19	6
Vanus	18 - 29-aastased	24	37	21	18
	30 - 49-aastased	39	35	18	8
	50 - 64-aastased	39	36	20	5
	65 - 74-aastased	42	34	16	8
Sugu	naised	36	37	18	9
	mehed	38	33	20	9
Haridus	I taseme haridus	26	41	11	22
	II taseme haridus	37	33	19	11
	III taseme haridus	38	36	19	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	33	40	17	10
	401 - 700 €	34	34	19	13
	701 - 1000 €	36	35	23	6
	üle 1000 €	43	35	15	7

K5. Kas leiata tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Kalatoodetel kauplustes (pakendid, konserveid)
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		55	18	20	7
Regioon	Põhja-Eesti	53	17	22	8
	Kesk-Eesti	56	16	21	7
	Kirde-Eesti	64	17	15	4
	Lääne-Eesti	51	22	19	8
	Lõuna-Eesti	56	20	18	6
Keelekeskkond	eesti	54	18	20	8
	muu	56	18	21	5
Vanus	18 - 29-aastased	44	15	26	15
	30 - 49-aastased	57	20	17	6
	50 - 64-aastased	59	18	20	3
	65 - 74-aastased	58	18	19	5
Sugu	naised	55	19	19	7
	mehed	55	18	21	6
Haridus	I taseme haridus	23	42	17	18
	II taseme haridus	52	17	22	9
	III taseme haridus	59	17	19	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	47	28	18	7
	401 - 700 €	51	19	22	8
	701 - 1000 €	60	14	19	7
	üle 1000 €	58	18	19	5

K5. Kas leiata tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Külmutatud kalal kauplustes
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		32	25	25	18
Regioon	Põhja-Eesti	32	24	27	17
	Kesk-Eesti	30	26	26	18
	Kirde-Eesti	34	30	19	17
	Lääne-Eesti	28	27	25	20
	Lõuna-Eesti	35	22	24	19
Keelekeskkond	eesti	31	24	25	20
	muu	35	27	26	12
Vanus	18 - 29-aastased	32	11	25	32
	30 - 49-aastased	35	27	23	15
	50 - 64-aastased	31	30	27	12
	65 - 74-aastased	28	29	26	17
Sugu	naised	33	26	22	19
	mehed	32	23	28	17
Haridus	I taseme haridus	18	48	11	23
	II taseme haridus	32	22	28	18
	III taseme haridus	33	25	25	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	24	35	24	17
	401 - 700 €	29	25	29	17
	701 - 1000 €	37	21	23	19
	üle 1000 €	35	24	23	18

K5. Kas leiata tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Kalaroogade kohta toidukohtades
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		8	52	27	13
Regioon	Põhja-Eesti	6	53	28	13
	Kesk-Eesti	8	41	32	19
	Kirde-Eesti	10	52	23	15
	Lääne-Eesti	19	48	23	10
	Lõuna-Eesti	8	54	24	14
Keelekeskkond	eesti	10	51	26	13
	muu	4	54	27	15
Vanus	18 - 29-aastased	9	51	18	22
	30 - 49-aastased	6	58	25	11
	50 - 64-aastased	8	50	31	11
	65 - 74-aastased	15	38	34	13
Sugu	naised	9	54	23	14
	mehed	8	50	29	13
Haridus	I taseme haridus	12	52	17	19
	II taseme haridus	10	43	28	19
	III taseme haridus	7	56	26	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	10	45	23	22
	401 - 700 €	7	48	28	17
	701 - 1000 €	10	49	30	11
	üle 1000 €	8	61	22	9

K5. Kas leiate tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Välimüügil kalakaupmeeste poolt
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		20	30	23	27
Regioon	Põhja-Eesti	20	28	24	28
	Kesk-Eesti	25	17	31	27
	Kirde-Eesti	11	48	15	26
	Lääne-Eesti	32	28	21	19
	Lõuna-Eesti	16	31	22	31
Keelekeskkond	eesti	24	26	23	27
	muu	12	37	23	28
Vanus	18 - 29-aastased	18	20	19	43
	30 - 49-aastased	18	32	25	25
	50 - 64-aastased	22	33	23	22
	65 - 74-aastased	24	29	22	25
Sugu	naised	17	30	22	31
	mehed	23	30	23	24
Haridus	I taseme haridus	28	33	18	21
	II taseme haridus	22	26	26	26
	III taseme haridus	19	31	21	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	14	40	21	25
	401 - 700 €	20	29	23	28
	701 - 1000 €	19	29	26	26
	üle 1000 €	23	27	20	30

K5. Kas leiate tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Ostes (või saades) otse kalurilt
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		47	11	12	30
Regioon	Põhja-Eesti	44	11	13	32
	Kesk-Eesti	48	4	9	39
	Kirde-Eesti	41	20	12	27
	Lääne-Eesti	69	7	10	14
	Lõuna-Eesti	48	8	13	31
Keelekeskkond	eesti	52	7	11	30
	muu	37	18	16	29
Vanus	18 - 29-aastased	45	7	13	35
	30 - 49-aastased	44	13	14	29
	50 - 64-aastased	51	10	11	28
	65 - 74-aastased	54	9	8	29
Sugu	naised	45	12	11	32
	mehed	50	10	13	27
Haridus	I taseme haridus	48	19	16	17
	II taseme haridus	48	9	16	27
	III taseme haridus	48	10	10	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	38	15	14	33
	401 - 700 €	47	10	12	31
	701 - 1000 €	46	9	16	29
	üle 1000 €	52	11	9	28

K6. Kas vaatate kala ja/või mereandide ostmisel kvaliteedi- või päritolumärgiseid?
(% vastanutest)

		Jah, sageli	Jah, harva	Ei vaata ega uuri
Keskmiselt		35	32	33
Regioon	Põhja-Eesti	31	34	35
	Kesk-Eesti	40	31	29
	Kirde-Eesti	24	32	44
	Lääne-Eesti	50	24	26
	Lõuna-Eesti	38	33	29
Keelekeskkond	eesti	39	31	30
	muu	26	35	39
Vanus	18 - 29-aastased	18	33	49
	30 - 49-aastased	33	32	35
	50 - 64-aastased	42	31	27
	65 - 74-aastased	48	32	20
Sugu	naised	34	29	37
	mehed	36	35	29
Haridus	I taseme haridus	50	24	26
	II taseme haridus	34	33	33
	III taseme haridus	34	32	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	37	31	32
	401 - 700 €	35	29	36
	701 - 1000 €	31	33	36
	üle 1000 €	37	35	28

K7. Kas olete märganud kalatoodetel sinise kalapildiga MSC märgist, mis näitab, et toode on valmistatud keskkonnavalaselt vastutustundlikus ettevõttes keskkonnasäästlikult püütud kalast?
(% vastanutest)

		Jah, olen	Ei ole
Keskmiselt		17	83
Regioon	Põhja-Eesti	16	84
	Kesk-Eesti	12	88
	Kirde-Eesti	18	82
	Lääne-Eesti	23	77
	Lõuna-Eesti	16	84
Keelekeskkond	eesti	18	82
	muu	14	86
Vanus	18 - 29-aastased	17	83
	30 - 49-aastased	16	84
	50 - 64-aastased	18	82
	65 - 74-aastased	16	84
Sugu	naised	20	80
	mehed	13	87
Haridus	I taseme haridus	8	92
	II taseme haridus	17	83
	III taseme haridus	17	83
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	19	81
	401 - 700 €	17	83
	701 - 1000 €	16	84
	üle 1000 €	16	84

K8. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Värskus
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		88	7	1	4
Regioon	Põhja-Eesti	86	8	1	5
	Kesk-Eesti	87	6	3	4
	Kirde-Eesti	94	4	1	1
	Lääne-Eesti	93	2	0	5
	Lõuna-Eesti	88	9	0	3
Keelekeskkond	eesti	87	8	1	4
	muu	92	4	1	3
Vanus	18 - 29-aastased	75	14	1	10
	30 - 49-aastased	93	5	0	2
	50 - 64-aastased	91	6	0	3
	65 - 74-aastased	91	5	1	3
Sugu	naised	90	6	1	3
	mehed	87	8	1	4
Haridus	I taseme haridus	75	10	10	5
	II taseme haridus	90	4	0	6
	III taseme haridus	89	8	0	3
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	kuni 400 €	86	9	2	3
	401 - 700 €	90	5	0	5
	701 - 1000 €	87	8	1	4
	üle 1000 €	89	8	1	2

K8. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Kala liik
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		62	31	3	4
Regioon	Põhja-Eesti	66	28	2	4
	Kesk-Eesti	53	37	6	4
	Kirde-Eesti	63	33	3	1
	Lääne-Eesti	56	33	5	6
	Lõuna-Eesti	60	34	3	3
Keelekeskkond	eesti	59	34	3	4
	muu	67	27	2	4
Vanus	18 - 29-aastased	60	27	4	9
	30 - 49-aastased	64	31	3	2
	50 - 64-aastased	60	34	3	3
	65 - 74-aastased	62	32	2	4
Sugu	naised	63	31	3	3
	mehed	61	32	3	4
Haridus	I taseme haridus	34	50	13	3
	II taseme haridus	62	29	3	6
	III taseme haridus	63	31	3	3
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	kuni 400 €	58	33	7	2
	401 - 700 €	58	33	3	6
	701 - 1000 €	67	27	3	3
	üle 1000 €	62	34	2	2

K8. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Hind
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		55	37	4	4
Regioon	Põhja-Eesti	52	39	5	4
	Kesk-Eesti	53	40	4	3
	Kirde-Eesti	52	43	4	1
	Lääne-Eesti	55	34	6	5
	Lõuna-Eesti	63	31	3	3
Keelekeskkond	eesti	56	36	4	4
	muu	53	40	3	4
Vanus	18 - 29-aastased	54	33	4	9
	30 - 49-aastased	56	37	5	2
	50 - 64-aastased	53	41	3	3
	65 - 74-aastased	56	37	5	2
Sugu	naised	56	38	3	3
	mehed	54	37	5	4
Haridus	I taseme haridus	61	25	11	3
	II taseme haridus	59	32	3	6
	III taseme haridus	52	41	5	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	68	27	3	2
	401 - 700 €	58	34	3	5
	701 - 1000 €	57	36	4	3
	üle 1000 €	45	47	6	2

K8. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Püügipiirkond, kasvatamise koht
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		16	47	33	4
Regioon	Põhja-Eesti	18	43	34	5
	Kesk-Eesti	9	50	36	5
	Kirde-Eesti	12	56	31	1
	Lääne-Eesti	19	42	32	7
	Lõuna-Eesti	17	49	31	3
Keelekeskkond	eesti	15	48	32	5
	muu	18	44	35	3
Vanus	18 - 29-aastased	17	39	35	9
	30 - 49-aastased	15	51	31	3
	50 - 64-aastased	18	45	34	3
	65 - 74-aastased	17	45	33	5
Sugu	naised	17	49	31	3
	mehed	16	44	35	5
Haridus	I taseme haridus	6	41	46	7
	II taseme haridus	16	47	30	7
	III taseme haridus	17	47	33	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	14	55	27	4
	401 - 700 €	18	41	34	7
	701 - 1000 €	15	53	29	3
	üle 1000 €	15	45	37	3

K8. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Kala on püütud või kasvatatud jätkusuutlikult (vastustundlikult)
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		18	40	37	5
Regioon	Põhja-Eesti	18	37	39	6
	Kesk-Eesti	15	35	44	6
	Kirde-Eesti	22	45	29	4
	Lääne-Eesti	19	40	34	7
	Lõuna-Eesti	16	43	37	4
Keelekeskkond	eesti	16	41	38	5
	muu	22	36	36	6
Vanus	18 - 29-aastased	18	32	41	9
	30 - 49-aastased	16	44	36	4
	50 - 64-aastased	20	40	37	3
	65 - 74-aastased	19	37	37	7
Sugu	naised	21	41	34	4
	mehed	14	39	41	6
Haridus	I taseme haridus	11	50	34	5
	II taseme haridus	21	37	34	8
	III taseme haridus	17	40	40	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	21	47	28	4
	401 - 700 €	17	36	39	8
	701 - 1000 €	18	42	36	4
	üle 1000 €	16	41	40	3

K8. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Lisaainete sisaldus tootes
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		46	31	14	9
Regioon	Põhja-Eesti	45	29	17	9
	Kesk-Eesti	43	31	13	13
	Kirde-Eesti	54	29	10	7
	Lääne-Eesti	50	31	10	9
	Lõuna-Eesti	46	36	11	7
Keelekeskkond	eesti	46	32	14	8
	muu	47	29	14	10
Vanus	18 - 29-aastased	41	29	19	11
	30 - 49-aastased	49	30	12	9
	50 - 64-aastased	48	33	13	6
	65 - 74-aastased	43	33	13	11
Sugu	naised	51	27	15	7
	mehed	41	36	13	10
Haridus	I taseme haridus	42	25	19	14
	II taseme haridus	42	34	10	14
	III taseme haridus	48	31	15	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	51	22	15	12
	401 - 700 €	45	32	14	9
	701 - 1000 €	50	29	13	8
	üle 1000 €	41	37	15	7

K8. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Tootja (bränd)
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		17	44	34	5
Regioon	Põhja-Eesti	16	42	37	5
	Kesk-Eesti	13	45	35	7
	Kirde-Eesti	25	47	27	1
	Lääne-Eesti	14	50	30	6
	Lõuna-Eesti	16	46	34	4
Keelekeskkond	eesti	15	45	35	5
	muu	20	43	33	4
Vanus	18 - 29-aastased	14	39	38	9
	30 - 49-aastased	13	44	40	3
	50 - 64-aastased	21	46	29	4
	65 - 74-aastased	21	52	23	4
Sugu	naised	19	44	33	4
	mehed	14	44	36	6
Haridus	I taseme haridus	24	43	26	7
	II taseme haridus	18	40	35	7
	III taseme haridus	15	47	35	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	18	43	36	3
	401 - 700 €	17	44	33	6
	701 - 1000 €	15	44	37	4
	üle 1000 €	15	46	35	4

K8. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Kalade saastatus (toksiinid, plast, ravimijäägid jms)
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		55	23	8	14
Regioon	Põhja-Eesti	52	24	9	15
	Kesk-Eesti	48	26	12	14
	Kirde-Eesti	68	14	6	12
	Lääne-Eesti	56	24	5	15
	Lõuna-Eesti	55	24	9	12
Keelekeskkond	eesti	53	25	10	12
	muu	59	20	5	16
Vanus	18 - 29-aastased	50	24	9	17
	30 - 49-aastased	53	27	9	11
	50 - 64-aastased	59	20	9	12
	65 - 74-aastased	57	19	7	17
Sugu	naised	58	21	8	13
	mehed	52	25	9	14
Haridus	I taseme haridus	36	33	15	16
	II taseme haridus	56	21	6	17
	III taseme haridus	55	24	9	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	60	17	11	12
	401 - 700 €	54	25	8	13
	701 - 1000 €	58	22	7	13
	üle 1000 €	49	25	10	16

K9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Vähendama rahvusvaheliselt püügikvoote
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		35	47	5	13
Regioon	Põhja-Eesti	36	48	4	12
	Kesk-Eesti	32	48	7	13
	Kirde-Eesti	35	47	5	13
	Lääne-Eesti	35	42	9	14
	Lõuna-Eesti	36	46	3	15
Keelekeskkond	eesti	37	47	5	11
	muu	33	47	4	16
Vanus	18 - 29-aastased	49	40	4	7
	30 - 49-aastased	33	48	6	13
	50 - 64-aastased	31	51	4	14
	65 - 74-aastased	32	46	4	18
Sugu	naised	40	43	4	13
	mehed	31	52	5	12
Haridus	I taseme haridus	35	28	20	17
	II taseme haridus	34	49	4	13
	III taseme haridus	36	47	4	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	36	43	7	14
	401 - 700 €	34	45	4	17
	701 - 1000 €	37	47	5	11
	üle 1000 €	35	50	5	10

K9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Suurendama kontrolli püüdjate üle
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		63	26	3	8
Regioon	Põhja-Eesti	65	22	3	10
	Kesk-Eesti	62	27	2	9
	Kirde-Eesti	68	26	1	5
	Lääne-Eesti	56	26	9	9
	Lõuna-Eesti	61	31	2	6
Keelekeskkond	eesti	62	29	3	6
	muu	67	19	2	12
Vanus	18 - 29-aastased	71	18	3	8
	30 - 49-aastased	63	26	4	7
	50 - 64-aastased	61	29	2	8
	65 - 74-aastased	56	29	3	12
Sugu	naised	67	24	2	7
	mehed	60	27	4	9
Haridus	I taseme haridus	69	17	7	7
	II taseme haridus	60	25	5	10
	III taseme haridus	65	26	2	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	58	28	8	6
	401 - 700 €	67	21	2	10
	701 - 1000 €	56	30	3	11
	üle 1000 €	68	25	3	4

K9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Soovimatuid kalu ei tohiks vette tagasi visata, vaid tooma tarbimiseks kaldale
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		24	30	18	28
Regioon	Põhja-Eesti	25	28	17	30
	Kesk-Eesti	27	31	20	22
	Kirde-Eesti	31	23	13	33
	Lääne-Eesti	22	34	18	26
	Lõuna-Eesti	18	35	22	25
Keelekeskkond	eesti	20	32	22	26
	muu	32	24	12	32
Vanus	18 - 29-aastased	15	18	26	41
	30 - 49-aastased	24	33	20	23
	50 - 64-aastased	26	33	15	26
	65 - 74-aastased	34	30	11	25
Sugu	naised	23	27	19	31
	mehed	26	33	17	24
Haridus	I taseme haridus	17	28	23	32
	II taseme haridus	27	29	16	28
	III taseme haridus	23	30	19	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	29	30	21	20
	401 - 700 €	29	27	16	28
	701 - 1000 €	22	31	16	31
	üle 1000 €	17	33	22	28

K9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Vähendada keskkonna, sh vee reostust
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		88	7	1	4
Regioon	Põhja-Eesti	87	7	2	4
	Kesk-Eesti	89	6	1	4
	Kirde-Eesti	93	3	2	2
	Lääne-Eesti	84	11	0	5
	Lõuna-Eesti	89	8	0	3
Keelekeskkond	eesti	88	7	1	4
	muu	88	7	2	3
Vanus	18 - 29-aastased	89	8	1	2
	30 - 49-aastased	88	6	2	4
	50 - 64-aastased	88	7	0	5
	65 - 74-aastased	88	9	1	2
Sugu	naised	91	4	1	4
	mehed	86	10	1	3
Haridus	I taseme haridus	87	6	4	3
	II taseme haridus	87	9	1	3
	III taseme haridus	89	6	1	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	86	8	4	2
	401 - 700 €	88	7	0	5
	701 - 1000 €	88	8	0	4
	üle 1000 €	90	6	1	3

K9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Töötused, kaupmehed ja tarbijad peaksid eelistama jätkusuutlikku kala (vastutustundlikult püütud või kasvatatud)
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		62	28	3	7
Regioon	Põhja-Eesti	59	29	5	7
	Kesk-Eesti	65	26	1	8
	Kirde-Eesti	65	26	4	5
	Lääne-Eesti	61	28	2	9
	Lõuna-Eesti	66	26	2	6
Keelekeskkond	eesti	64	26	3	7
	muu	59	30	4	7
Vanus	18 - 29-aastased	64	29	2	5
	30 - 49-aastased	62	27	4	7
	50 - 64-aastased	61	27	3	9
	65 - 74-aastased	63	28	3	6
Sugu	naised	67	23	3	7
	mehed	58	32	4	6
Haridus	I taseme haridus	62	22	7	9
	II taseme haridus	62	28	4	6
	III taseme haridus	62	28	3	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	68	20	5	7
	401 - 700 €	59	30	3	8
	701 - 1000 €	64	24	4	8
	üle 1000 €	62	31	2	5

9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Jagama rohkem teavet ohustatud kalaliikide kohta
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		66	25	3	6
Regioon	Põhja-Eesti	67	23	4	6
	Kesk-Eesti	59	34	2	5
	Kirde-Eesti	73	21	2	4
	Lääne-Eesti	62	28	2	8
	Lõuna-Eesti	67	25	4	4
Keelekeskkond	eesti	64	27	3	6
	muu	71	21	3	5
Vanus	18 - 29-aastased	73	19	3	5
	30 - 49-aastased	68	22	4	6
	50 - 64-aastased	62	30	2	6
	65 - 74-aastased	60	32	4	4
Sugu	naised	73	19	2	6
	mehed	60	31	4	5
Haridus	I taseme haridus	66	22	7	5
	II taseme haridus	69	25	3	3
	III taseme haridus	65	26	3	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	70	23	5	2
	401 - 700 €	68	24	2	6
	701 - 1000 €	59	32	3	6
	üle 1000 €	70	21	3	6

K9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Kaitsma kudemispaiku ja taastama kudemisvõimalusi
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		85	11	1	3
Regioon	Põhja-Eesti	83	13	2	2
	Kesk-Eesti	88	7	1	4
	Kirde-Eesti	88	9	1	2
	Lääne-Eesti	82	13	1	4
	Lõuna-Eesti	87	10	0	3
Keelekeskkond	eesti	85	11	1	3
	muu	85	12	1	2
Vanus	18 - 29-aastased	77	19	3	1
	30 - 49-aastased	87	8	1	4
	50 - 64-aastased	86	10	0	4
	65 - 74-aastased	87	10	1	2
Sugu	naised	86	9	2	3
	mehed	83	13	1	3
Haridus	I taseme haridus	71	17	4	8
	II taseme haridus	86	10	1	3
	III taseme haridus	85	11	1	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	86	7	4	3
	401 - 700 €	85	11	0	4
	701 - 1000 €	84	13	1	2
	üle 1000 €	85	11	1	3

K9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Eelistama kohalikku Eesti vete kala
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		44	35	14	7
Regioon	Põhja-Eesti	39	35	19	7
	Kesk-Eesti	51	35	7	7
	Kirde-Eesti	39	37	14	10
	Lääne-Eesti	56	32	8	4
	Lõuna-Eesti	49	34	10	7
Keelekeskkond	eesti	49	36	9	6
	muu	34	32	26	8
Vanus	18 - 29-aastased	40	30	15	15
	30 - 49-aastased	42	37	15	6
	50 - 64-aastased	45	35	14	6
	65 - 74-aastased	56	32	10	2
Sugu	naised	48	33	10	9
	mehed	40	37	19	4
Haridus	I taseme haridus	56	22	14	8
	II taseme haridus	46	31	16	7
	III taseme haridus	43	37	13	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	52	31	13	4
	401 - 700 €	45	35	13	7
	701 - 1000 €	43	31	18	8
	üle 1000 €	44	38	12	6

K9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Sööma kasvandusest pärit kala
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		12	44	27	17
Regioon	Põhja-Eesti	11	42	27	20
	Kesk-Eesti	14	52	23	11
	Kirde-Eesti	12	39	22	27
	Lääne-Eesti	7	43	39	11
	Lõuna-Eesti	14	46	27	13
Keelekeskkond	eesti	13	47	28	12
	muu	9	37	27	27
Vanus	18 - 29-aastased	9	37	27	27
	30 - 49-aastased	14	41	28	17
	50 - 64-aastased	11	49	28	12
	65 - 74-aastased	11	48	26	15
Sugu	naised	12	43	24	21
	mehed	12	43	31	14
Haridus	I taseme haridus	32	25	34	9
	II taseme haridus	10	42	29	19
	III taseme haridus	12	45	26	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	15	43	23	19
	401 - 700 €	11	40	30	19
	701 - 1000 €	11	44	30	15
	üle 1000 €	11	47	25	17

9. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Sööma erinevaid kalaliike
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		32	43	13	12
Regioon	Põhja-Eesti	32	43	14	11
	Kesk-Eesti	29	50	10	11
	Kirde-Eesti	36	34	13	17
	Lääne-Eesti	33	47	8	12
	Lõuna-Eesti	32	44	14	10
Keelekeskkond	eesti	30	46	13	11
	muu	36	37	14	13
Vanus	18 - 29-aastased	33	37	17	13
	30 - 49-aastased	37	40	11	12
	50 - 64-aastased	28	49	13	10
	65 - 74-aastased	27	49	12	12
Sugu	naised	30	43	13	14
	mehed	35	43	12	10
Haridus	I taseme haridus	33	41	14	12
	II taseme haridus	37	42	9	12
	III taseme haridus	30	44	15	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	38	39	11	12
	401 - 700 €	30	44	13	13
	701 - 1000 €	34	40	16	10
	üle 1000 €	32	46	11	11

Lisa 3. Küsitletud kogumi iseloomustus

Üle-eestiline elanike küsitlus, vastanuid kokku 1622 vanuses 18-74 aastat.

Regiooni järgi¹:

Põhja-Eesti	45%
Kesk-Eesti	9%
Kirde-Eesti	11%
Lääne-Eesti	11%
Lõuna-Eesti	24%

Keelekeskkonna järgi:

eesti	68%
muu	32%

Vanuse järgi:

alla 30-aastased	19%
30 - 49-aastased	40%
50 - 64-aastased	27%
üle 64-aastased	14%

Soo järgi:

naised	52%
mehed	48%

Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus:

kuni 400 €	10%
401 - 700 €	35%
701 - 1000 €	27%
üle 1000 €	28%

¹ Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3. tasemel esitatud maakondade grupid (uus haldusjaotus):

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond